A RAT ṬHANNAK THAWNGṬHA

Hakha Chin **HERALD *OF HIS* COMING** **May / June 2026**

"Keimah cu Alpha le Omega, hramthawknak le a donghnak, a hmasa bik le a hnudung bik ka si,"
(Biathlam 22:13)

Jesuh: A Hmasa Bik le A Hnudung Bik

Jesus: The First And The Last
A. B. Simpson (1843 – 1919)

Jesuh a hmasa bik le a hmanung bik a sinak hngalh hi zeitluk in dah a thlum al! Thiang Thlarau bawmhnak thawngin hi konglam a sunglawi tukmi khuarauhhar min sunglawi hi tam deuh pi in zoh tuah hna u si.

Hmasa Bik

1. Khrih Zungzal chanpi in a rak um cangnak kha hi nih hin a langhter. Hi kong hi Amah thengte nih atu le atu a chimnak kha Johan cauk chungah kan hmuh. "*Amah cu ka hlanah a rak um*," tiah tipil petu Johan nih a ti Him (John 1:30). *"Kei cu Pa sinin hi vawlei ah a rak rami ka si,"* amah thengte nih tette a khan, (16:28). *"Abraham hlanpi in a rak um cangmi ka si,"* (8:58). BiakamHlun cauk hmun tampi ah Khrih cu zungzal chan in a rak um cangmi a sinak kong kan hmuh khawh. *"A min ah zung zal Pa [asiloah zungzal a hmunmi Pa] a si lai,"* tiah prophet Isaiah nih a ti. (Isa. 9:6). *"Amah a hram cu kan hnuleipi caan, a luan cangmi caan chun gah khan a um cangmi a si*", tiah Micah nih a ti. (Mic. 5:2).

2. A rak um cangmi a sinak kha hi nih hin a langhter. Hi kong hi Thiang Thlarau nih Cathiang chungah a kan cawnpiak i amah Khrih thengte zong nih a kan cawnpiak fawn. *"thih nak in thawhter a si cu zeizong vialte ah hin pakhatnak a si zungzal nakhnga caah a si."* (Kol. 1:18) hi kong he pehtlai in hi hi a Fapa kongah Pa Pathian nih aa tinhmi a si, zeicahtiah Amah cu zungzal in a rak um cangmi Pathian a si. Amah cu minung vialte hna lakah a sang bik cungnung bik a si, Pathian hmanh ah Pathian a si, Pa sunpar nak he a khatmi a si, minung a sinak muisam zong kha a langhter, siangpahrang vialte hna lakah Siangpahran, bawi vialte hna lakah Bawi a si.

Hi kong hi Amah thengte nih a chim zong ah lunghrin awk pakhat hmanh a si lo, hi bantuk in Amah konglam Amah nih a chim caah Judah mi hna nih an rak doh, bia an ceih i vailamtahnak i an khenhchih lio ah khan, "*Amah cu thih awkah aa tlak hrimhrim zeicatiah Amah le Amah kha Pathian Fapa ka si*," tiah (Jn. 19:7) sual an phawt. Kan nunnak dihlak amah kut chungah kan apmi Pathian bak a si i, a dong kho lomi kut a si. Kan sual man a peknak hi a dong kho lomi Pathian sinah man a ngei tukmi a si. Kan khamhnak ding caah a dong kho lomi vel ngeihnak zong hi a dong kho lomi Pathian vel a si. A kan tuah piakmi nunnak zong hi amah Pathian sinak phung bantuk a si, Pathian roca dingmi fa sinak a si nak a si, Khrih he roco pi hawi kan si. Amah cu Sui lu chin le sunparnak lun chin chinh kha tih hrimhrim hlah u si.

3. Sertu le sermi thil vialte zohkhenhtu a si nak hi nih a langh ter. Hi kong lamkaltu Paul nih Kolosa cakuat a ṭialmi ah biapi tuk le a fektuk mi biafang hmang in a chim. *"Pathian nih Khrih thawng cun van le vawlei i a ummi thil vialte kha a ser hna, hmuh khawhmi thil si hna seh, hmuh khawh lomi thil si hna seh, amah thawng cun a ser hna; cun nawlngeitu thlarau hna le uknak thlarau hna le ṭhawnnak thlarau hna zong kha amah thawng cun a ser hna. Pathian nih vanle vawlei hi a dihlak in Khrih thawng cun a ser hna i Khrih caah cun a ser hna. Zeizong vialte hlanah a rak um cang i amah nih cun zeizong vialte hi i ṭhenṭhek dih loin a funtom dih hna."* (Kol.1:1617). Hi nih hin zeidah a langhter ti ah cun Khrih cu zeizong vialte sertu le sermi thil vialte kilveng zohkhenhtu a sinak a langhter. Amah kut thengte in sermi thil vialte hna hi a ser hna, amah thawnnak le thilti khawhnak in sermi thil vialte cu a kilven a zohkhenh hna. Amah thawngin zeizong thil vialte cu an hung cang dih. Zeizong thil vialte hna hi hmunkhat te ah remte le dawhte in a kil ven a zohkhenh khawh dih hna. Van le vawlei nawlngeihnak vialte cu Amah sinah pek a si. Rom ralkap bawi nih nawlngeihnak a ngeih bantuk in zeizong vialte hna hi amah nih a duh bantuk in a khawh dih hna, mi pkhat sinah "Kal" tiah a ti i, a kal ko, pakhat sinah "ra" tiah a ti i a ra ko, zeizong thil vialte kha "Mah hi tuah u," tiah a ti i, a chim bantuk in an tuah dih ko.

Biakam Hlunah Jehovah Pathian nih a sunparnak le a lianhngan nak a kan chimh mi vialte kha kan zumh kan cohlan dih hna. Lianh ngannak le sunparnak vialte cu Pathian Fapa ah ai tlak dih, van le vawlei ralkap vialte hna Amah duhnak bantuk in a uk dih hna. Amah thilti

khawhnak le riantuan nak mizei hmanh nih an kham kho lo. Zeidah na tuah hna, tiah mizei hmanh nih biahalnak an tuah kho lo. Tuu fano cu todan vialte hna an laicer ah cun a thu i, vanmi hna sermi thil vialte hna nih cun amah cu tihzahnak le upat nak sunparnak cu an pek. "An thahmi Tuufa kha lianhngannak le rumnak le fimnak le thawnnak le upatnak le thangthatnak le sunpar nak hmuh awkah aa tlak," tiah an ti. …..Tuufa cu thangthat nak, upatnak le sunpar nak le thawnnak kha, an cungah zungzal in zung zal tiang um ko seh." (Biathlam 5:12-13)

4. Amah konglam vialte cu Cathiang chungah tlingte in tial a si. Cathiang chungah a biapi in a chim duhmi cu Khrih konglam a si ko. Cathiang nih a biapi bikin ai tinhmi cu Khrih hmanthlak kha fiangte in cuanter le suai piak hi a si. Mah hi Baibal kan leh tik zongah a biapi bik in kan hngalh awk a si. Mah hi Baibal cauk a dawhtertu a si. Jesuh cu zeizong vialte sertu a si. Cun zeizong vialte kha a thar in ser than awkah a timhlamh dih cang fawn. Jesuh cu a rawkralmi vialte cung zongah a lianngan bikmi a si. Jesuh cu Noah tinbaw zongah khan a rak um cang. Jesuh cu chuncha le thuro zong a rak si. Moriah tlang cung i raithawinak zong kha amah a rak si. Jacob nih a mang ah a rak hmuhmi hlei zong kha amah a rak si. Cun Lanhtak puai zan i an rak thahmi zong kha amah a rak si. These ram car i an rak eimi manna zong kha amah a rak si. Moses nih a thiangthunh in a rak tukmi lungpi zong kha amah a rak si. Khangh raithawinak zong kha amah a rak si. An rak hmanmi rimhmui zong kha amah a rak si. Cun ram lakah an thlahmi tufa no zong kha amah a rak si. Tlangbawi thuam in a rak i thuammi tlangbawi zong kha amah a rak si. Raithawinak i an rak vanmi sui mei inn zong kha amah a rak si. Cun a thiang bikmi biakam bawm zong kha amah a rak si. Cun biakam bawm cungah a ummi vel ngeihnak thutdan zong kha amah a rak si (Leviticus 16:14). Cherubim hna nih an thla in an zahmi zong kha amah a rak si (Ezekiel 11:22), prophet Isaiah nih a rak hmuhmi a sangmi bawithutdan cungah a rak thumi zong kha amah a rak si, sunparnak he a rak khatmi puanthlam zong kha amah a rak si, cun a chungah a ummi thilri vialte zong kha amah a rak si. Jesuh cu biakam ram zongah a rak um i, Solomon tempal biak inn pi zongah a rak um. Joshua cauk chung zongah a rak um. David nih a phuahmi Salm chung zongah amah kong tampi a rak um. Solomon hla zongah amah kong lawngte a si. Isaiah nih a rak hmuhmi vision zong kha amah a rak si. Hlanlio profet hna nih an rak hmuhmi cu amah kong lawngte an si, a cungah a rak cang te dingmi thil vialte kha an rak hmuh chung dih cang, cawrawl einak kuang zong an rak hmuh cang, vailamtahnak cung i a thih lainak kong an rak hmuh dih cang. Lamkaltu hna nih an chimphuanmi thawngtha bia cu amah kong lawng te a si. Cun bia thlam cauk chung zongah amah kong lawngte a si.

Amah cu Baibal cauk chungah hin Alpha le Omega, hramthawk le donghnak, hmasa bik le hnudung bik a si caah Bawipa Jesuh muihmai hi Baibal cauk cahmai kip ah hin hmuh khawh a si.

5. Jesuh Khrih cu tlanhnak he aa pehtlaih nak mah nih hin a langh ter. Amah cu khamhnak kongah a biapi bik le a hmasa bik a si ko. Hlanlio chanpi in mah ti hin phuan a rak si cang. *"Hi ka ah ka um ko...na duhnak tuah kha zeitluk in dah ka duh"* (Salm 40:7-8). Hi vialte hna hi Amah thawngin a tling dih cang, sunparnak he a rak rat than tikah a tling ṭhan rih fawn lai, zungzal zungzal in a hmunmi Pathian dirhmun ah a kir than lai. A rawkralmi miphun hna kha a tundin than hna lai. Misual mi hna kha a khamh hna lai. Tlanhnak caah Khrih cu a hmasa bik a si long si loin Amah cu zeizong vialte a si. Mitsu thei hi amah lawng nih a rial; cu caah upatnak cu amah ca lawng bak ah a si. Tuufa no tluk in min sunglawi a ngeimi hi vancung zongah a um lo, a dawt nak thawngin tlanhnak kong hla an phuahmi le an sakmi hi hla dang an um lo, cu caah lianhngan nak le sunparnak vialte cu midang sin ah pek loin Amah lawng bak pek a si nak a si.

6. Amah cu pumpak cio kan khamhnak a si nak a langhter, cu caah mi vialte nih Jesuh a hmasa bik a sinak an hngalh awk a si. *"Nan mah nih nan ka thim lo, keimah nih kan thim hna,"* tiah a ti (John 15:16). Amah sin rat duhnak thinlung kan ngeihmi zong hi amah sinin a rami a si. Mi nih Amah rawltam tihal bantuk in a halnak zong hi an thinlung chungah a vel ngeihnak in rian a tuan caah a si. Zungzal a hmunmi dawtnak in a kan dawt, cu caah a dawtnak le zaangfahnak thawngin Amah lei ah a kan hruainak a si. A dawtnak kut nih cun a thukpi tiang zong a phak khawh. A vel cu zeidang thilsermi vialte hlanpi in a rak um cangmi a si. Khrih nih cun Khrihfa kan nunnak a hramthawk nak in a donghnak tiang a kan hruai lai. Mi luat a kan sit er, zungzal nun nak a kan pek i, cun Amah zultu a kan si ter fawn.

Hi a sungloi tukmi biatak hi tlamtlingte in cawn khawhnak i zuam hna u si. Amah hi kan herhmi vialte lakah a hmasa bikah chia hna u si. Kan tuah hnga dingmi rian vialte, mah lawng hmanh a za rih lo, Amah nih a tuah hnga dingmi lawng tuah lo in kan mah nih kan tuah hnga ding mi kan tuah khawh nak

hnga thazang a kan pek fawn lai.

7. Hi nih hin Khrih le kan Khrihfa nunnak le riantuannak pehtlaihnak a langhter. Hi nih hin Jesuh kha a hmasa bikah chiah in nun thianhlimnak ngeih kha ai tinhmi bikmi a si. Kan ruahnak, kan i tinhmi, kan khuakhan nak le kan duh bikmi ah, kan i hawikomhnak ah, kan riantuannak ah, chawlehnak, kan i nuamhnakah, kan inn chungkhar ah, ni fatin kan nunnakah hin kan thinlung chungah amah hi a hmasa bikah chia hna u si. Amah sinin bomhnak hmuh awkah zeizong vialte hlan amah kha fuh hna u si. Tukforh nak kan ton hramthawk te in amah kha fuh colh hna u si. Thlarau tlau tlaihnak ding a si zongah, vawlei lei rian kan tuannak zongah si seh, kan tuah mi kip amah kha fuh panh hna u si.

Jesuh hmasa bik – hi hi kan biafang sawhsawhte a si ko nain kan i ralrin dingmi a si, cun nunnak i a buaibai mi vialte cu an i phoih dih lai i, a biapi tukmi si awkah caan an ngei ti lai lo, cucaah lungretheih nak le riantuannak kong bia halnak vialte a tawl reltu lungpi cu Jesuh hmasa bik a si lai. Hihi ka tuah lai maw? Midang maw ka lawmh ter hna lai Amah dah? Thildang maw a si lai, asiloah Jesuh dah a hmasa bik ah kan chiah lai? Oh, zeitluk in dah hi nih hin kan nunnak a thianter lai, a cawisan lai i a sunparter lai, cun kan nih zong Amah he daih nak le a hmunmi teinak pennak ah a bawiṭhutdan cungah a kan ṭhutter ve lai! Dawtmi hna, lukhuh cu kan rak put lai i a ke hramah kan chiah hna lai i, zeizong vialte ah hitin kan tial lai: "A tu thawk in, Jesuh hmasa bik."

A Donghnak

1. Mah nih hin Jesuh cu zungzal in a ummi a sinak a langhter. Hi kong hi, zungzal in a ummi a si nak kong hi amah theng te nih fiangte in a chim. Cun hlanlio prophet hna nih zungzal a hmunmi Pa tiah an an rak chim cang fawn**.** Zungzal in a nung mi le zeizaong vialte an donghnak cazin a kut ah a ngeitu Pa le zungzal chan tiang a nungmi ngeih cu zeitluk in dah a sun loi. Bawiṭhutdan laifang ah a ummi Tuufa nih kan hmailei kong vialte cauk kha a tlaih i zungzal in kan nunnak ah a cangmi thil vialte kha a sersiam khawh hna.

A poi lo zei thil paoh tlung ko seh, Jesuh a um ko. Serhsat teminnak, tukforhnak a siloah thihnak hna zong va si ko hna seh, Jesuh a um ko. Van le Vawlei hna hi an rawk an ral kho nain Amah cu zungzal in a hmun lai. Kan hngalh mi kan hawi hna zong nih a kan kaltak khawh ko, nain Amah nih cun a kan kaltak lai lo. Kan nih cu ai thleng khomi kan si, a si nain Amah cu nizan, nihin le zungzal a hmunmi a si. Amah sinah kan chiahmi thil vialte hna cu bantuk ni le caan vialte caah an si. Amah zohkhenhnak hna cu zungzal him bawmnak an si. Mithmai panhnak le ṭahnak pinlei ah khin, ṭhennak le tonnak pinlei ah khin, kan min sinah zungzal in a dir i kan suiluchin cu Amah runvennak chung ah khan him tein a um. Hihi pinlei tiang a him ko a si ahcun, a dongh nak ah a him ko a si ahcun, atu i kan ngaih chiatnak asiloah thihnak hmanh hi zeihmanh lo a si! A min cu thangṭhat si ko seh! Amah cu a donghnak a si i Amah ṭhawnnak cu tuchun thil sining vialte pinlei khi a phan i kan chawva hna le bochannak hna kha zungzal in a venhim. Amah nih a kan pekmi thil kha an hmun lai. Amah he ai pehmi thil hna cu zungzal in an hmun.

Thlennak vialte lakah Pakhat a um Rianrang tein a dir; Amah nih cun hmailei, Tuchun le hlan vialte kha a uk hna; Jesuh cu a Hmunmi Lungpi a si, Hramthawk nak le a donghnak a si. Jesuh cu hramthawknak a si; Jesuh cu a dongnak bik a si; Na hmailei Amah kha i bochan tuah, Na lonh cangmi vialte kha Amah kha pe; Jesuh cu a Hmunmi Lungpi a si, Hramthawknak le Dongh nak a si.

2. Khrih nih kan chungah a rian kha a lim lai i Amah nih a thawkmi a dongh tiang kha a kan kalpi lai. Cucaah cun, Amah cu *"kan zumhnak a hram thawktu le a donghter tu"* (Heb. 12:2) tiah auh a si. *"Cucaah cun, nan chungah hi rian ṭha a thawktu Pathian nih, Khrih Jesuh Ni ah hi rian cu a lim tiangin, a ṭuan zungzal lai."* (Fil. 1:6). *"Bawipa, ... na thawk ciami rian cu liim ko"* (Salm. 138:8). *"Ka tuu nih cun ka aw kha an ngaih, ... Annih cu zungzal nunnak kha ka pek hna i an thi bal lai lo; cun ahohmanh nih annih cu an ka chut kho fawn lai lo."* (Johan 10:27-28). Zungzal in a kan kal pi lai i Amah nih a kan chimhmi a tuah dih hlantiang a kan kaltak lai lo. A tuu run hna nih an herh caan ah ramcar chungah a hruai bal hna lo. Nan sinah kan umpi hna lai i nan rian nan hlawhtlin tikah sui luchin kan chinh hna lai tiah biakamh loin harnak chungah a kan hruai bal lo.

3. Khrih cu kan nunnak le kan rian a limtu lawng si loin, Khrih hrimhrim kha a donghnak le zeizong vialte thil a si. Thilri le minung sinah lim dih a si tikah le Amah kha a sining tein in kan hmuh tikah a lungthin cu dawtnak vialte a hung luannak certiput a si kha kan hmuh lai, a hmai panhnak cu lawmhnak vialte hram, a nunnak cu nunnak vialte an nunnak, Amah hrimhrim kha zeizong te an hramthawk nak le donghnak a si kha kan hmuh lai, Amah chungah a tel lomi le Amah he aa pehtlai lomi thil zeihmanh kan ngei lai lo. Kan hmuhmi hmai kip nih Amah dawhnak kha an langhter lai. Lawmhnak kan temmi vialte cu Amah thinlung chungin a ra chuakmi an si lai. Sunparnak in kan i

thuamhmi vialte cu a thianhlimnak a langhter mi an si lai. A thi kho lomi kan nunnak lungtor cu Amah sining lungtor a si lai, cuticun Khrih cu zeizong vialte, zeizong vialte a si lai, cun chorus i a donghnak tlang kha kan phan lai, "Zeizong vialte cu Jesuh chungah an um dih, Jesuh cu zeizong vialte chungah a um" tiah kan sak lai. Cucaah cun "Jesuh cu hramthawknak" a si tiah ni fatinte le suimilam ṭem tinte le caan kip ah hin ṭial tuah hna u sih, cun Jesuh cu a "donghnak bik" ah kan phak hrimhrim ko lai.

Khrih ah Pakhat le Pakhat Thazang Peknak

Mutual Encouragement And Edification In Christ

Rich Carmicheal

Kannih A Rat Thannak Thawngṭha *(Herald of His Coming)* zungah rian a ṭuanmi hna nih nan sinah thawngṭha chimnak can ṭha kan hmuh caah kan i lawm tuk. Hi hi can ṭha tuk a si, tiah kan ruah khawhnak cu mah rian hin Khrih ah pakhat le pakhat thazang pek khawhnak a si caah a si. Khrihah pakhat le pakhat thazang pek khawhnak ding caah thawngtha bia tha tha hna a kan pek caah Bawipa a ṭha tuk hring hran. Cun zung rianṭuan tu vialte hna cung zongah Bawipa a ṭha tuk, careltu nan nih vialte hna caah thlacamnak in an in bawmh lengmang fawn hna.

Khrih Cu Zeizong Vialte A Si

Cu bantuk pakhat le pakhat thazang i peknak cu a biapi taktak zeicah tiah a donghnak taktak ah kan dihlak caah a biapimi thil pakhat cu Khrih he kan i pehtlaih nak a si. Cucaah cun, mi hruaitu capar nih a kan hngalhter ṭhanmi cu, Amah cu *"Alpha le Omega a si, hmasa bik le hmanungbik, hramthawk nak le donghnak a si"* (Biathlam 22:13) ti hi a si. Hi capar chungah hin, A.B. Simpso nih "Thilri he minung he tlinter kan si tik le Khrih kha a sining tein kan hmuh tikah, a Lungthin cu dawtnak vialte a hung luannak certiput a si kha kan hmuh lai, a hmai panhnak cu lawmhnak vialte hram a si le, Amah nunnak cu nunnak vialte nunnak a si le, Amah hrimhrim kha zeizong vialte hramthawk le donghnak a si kha kan hmuh lai, cun Amah he aa pehtlai lomi le Amah he aa sihawh lomi zeihmanh kan ngei lai lo" tiah a ti.

Pakhat le pakhat thazang peknak hi a biapi tuk hringhran zeicahtiah pakhat le pakhat Khrih i kan i pehtlaihnak bantuk lawng in pehtlaihnak ṭha ngeih khawh a si. Kan rel cangmi capar nih Amah cu "Alpha le Omega, hramthawknak le dongh nak, a hmasa bik le a hmadung bik a si tiah a ti.

Khrih cu zeizong vialte hrampi a si taktak le Amah chung lawngah nunnak taktak hmuh a si kha Baibal nih fiang tein a chim. A tanglei caang hna hi ruat hna hmanh:

"Khrih cu hmuh khawh lomi Pathian mui a si. Khrih cu Pathian fater, sermi thil vialte hna nakin a cungnung deuhmi a si. Pathian nih Khrih thawng cun van le vawlei i a ummi thil vialte kha a ser hna, hmuh khawhmi thil si hna seh, hmuh khawh lomi thil si hna seh, amah thawng cun a ser hna; cun nawlngeitu thlarau hna le uknak thlarau hna le ṭhawnnak thlarau hna zong kha amah thawng cun a ser hna. Pathian nih vanle vawlei hi a dihlak in Khrih thawng cun a ser hna i Khrih caah cun a ser hna. Zeizong vialte hlanah a rak um cang i amah nih cun zeizong vialte hi i ṭhenṭhek dih loin a funtom dih hna. Khrih cu a pum a simi Khrihfabu lu kha a si; Khrih cu fater, thihnak in thawhter hmasa bikmi kha a si, thihnak in thawhter a si cu zeizong vialte ah hin pakhatnak a si zungzal nakhnga caah a si." (Kolose. 1:15-18);

"Vawlei hi ser a rak si hlanah Bia cu a rak um cang; cu Bia cu Pathian sinah a rak um i cu Bia cu Pathian a si. A hram thawk tein Bia cu Pathian he cun an um ṭi. Pathian nih zeizong vialte hi cu Bia thawng cun a ser hna i Bia thawng loin sermi zeih manh an um lo. Bia cu nunnak hram a si i cu nunnak nih cun minung kha ceunak a pek hna" (Johan 1:1-4);

"Cu tehte cu hihi a si: Pathian nih zungzal nunnak a kan pek cang i cu nunnak cu a Fapa chungah a um. Pathian Fapa a ngeimi paoh nih cun nunnak cu an ngeih i Pathian Fapa a ngei lomi paoh nih cu nunnak cu an ngei lo." (1 Johan 5:11-12).

Cucaah cun, kan nunnak ah a biapi tukmi cu Khrih kan zumhnak le Amah he pehtlaihnak kan ngeihmi hi a si. Atu le zungzal in thlennak kan tuah khawhmi cu vawlei nih a kan pekmi caan tawite a deih dingmi thil kan tuahmi a si lo, sihmanhsehlaw Khrih kha aho a sinak kan cohlan i kan i nunpi mi le kan caah Vailam cungah a thihnak, thih nak in a thawhṭhan nak, vancung a kainak, a rat ṭhannak te hna a tak in kan i nunpi mi kha a biapimi a si.

Khrih Sunparnak!

Hmailei ni khatkhat ah kan hmuh te dingmi kha atu ah kan hmuh khawh a si ahcun! Khrih cu zeizong te a si! Khrih cu Zungzal Nungmi a si! Khrih cu Lam, Biatak le Nunnak a si! Khrihcu van le vawlei ṭhawnnak le nawlngeihnak vialte a Ngeitu a si! Hihi min

vialte lakah min cung nung bik a sangbik in hlorhnak a si, *"... Cu caah Jesuh min upatnak caah cun vancung i a ummi vialte nih si hna seh, vawlei i a ummi vialte nih si hna seh, vawlei tang i a ummi vialte nih si hna seh, an khuk an i bil lai i Pathian kan Pa sunparnak caah cun lei vialte nih Jesuh cu Bawipa a si, an ti lai"* (Fil. 2:9-11). Khrih cu thahmi Tuufa a si, amah cu "*Lianhngannak le rumnak le fimnak le ṭhawnnak le upatnak le sunparnak le thangṭhat nak hmuh awkah aa tlak,"*(Biathlam 5:12) a si. Khrih cu siangpahrang hna Siangpahrang le bawi vialte Bawi bantukin a ra kir ṭhan dingmi a si (19:11-16).

Lamkaltu Paul nih hin Khrih sunparnak hi a hliah a hmuhsak (Lam kaltu 26:12-18; 2 Kor. 12:1-4 kha zoh hna), cuka ah cun a phan bal lo! Khrih hngalh a duhnak hi a linh in a lin, a nunnak le a rianṭuan nak hram a bunhnak cu Khrih a si. Khrih caah duhfahnak a ngeihmi cu amah cakuat chungin tahchunhnak pali ah hin zoh tuah: *"Cu lawng cu an si lo, a dang vialte zong kha sungh cikcek ah ka rel hna, cu thil hna nakin a sung deuh tukmi ka Bawipa Khrih Jesuh hngalhnak ruangah cun sungh cikcek ah ka rel hna. Khrih cu ka co khawh nakhnga le amah he cun kan i pehtlaih khawh nakhnga, Amah ruangah cun zeizong vialte hi ka hlonh dih hna, an dihlak in hnawm tam ah ka rel hna. ... Ka duhmi cu amah Khrih hngalh le a thawhṭhan ṭhawnnak hmuh ve le temhinnak a inmi in ve le amah thih bantukin thih ve lawng hi a si cang" (Fil. 3:8-10);*

"...Kei ka caah cun nunnak cu Khrih a si ko. Cucaah thihnak nih hin a ṭha deuh chinchinmi thil hmanh a chuahpi lai. ... Thil pahnih karlak ah kaa tenh: hi nunnak hi kaltak i Khrih he um cu ka duh hringhran, cucu a ṭha deuh suaumaumi a si" (Fil. 1:20-23);

"cucaah a nungmi cu keimah kha ka si ti lo, ka chung i a ummi Khrih tu hi a si deuh. Atu i ka nunmi nunning hi, a ka daw i ka ca i a nunnak a pemi Pathian Fapa zumhnak thawngin ka nung" (Gal. 2:20);

"Cucaah Khrih kong cu mi vialte kha ka chimh hna. Cucaah a mi kip kha kan fimnak nih a phanh khawh chungin ralrinnak kha kan pek hna i kan cawnpiak hna, cucu zeicahdah kan tuah ti ahcun Khrih he i pehtlai in ahopaoh kha nutling patling in Pathian hmaika ah chuahpi hna u sih ti kan duh caah a si. Khrih ṭhawnnak le thazang ka chung i rian a ṭuanmi vialte kha hmang in, hi thil hi a can khawh nakhnga, heh tiah kaa zuam i ka ṭuan" (Kol. 1:28-29).

Khrih sinah Tlin tein Pumpeknak

Lamkaltu Paul bantuk in, kannih zong nih Khrih cungah kan mit le kan lungthin chiahnak konglam ṭha kan ngei. Amah cu a tlingmi a si ruangah lawngah si loin, a hmun zungzalmi le a sunparmi Pathian Fapa a si ruangah, zeizong vialte Sertu le Nuntertu a si ruangah, cun a lianngan tukmi sunparnak in a ra ṭhan dingmi a si ruangah, Amah cu a kan daw i kan caah a nunnak a pemi zong a si. Cross tang i caan tawite va hmanmi hmanh khi a lianngan bikmi a dawtnak i kan lungthin hun ṭhanghter nakding ah a za ko. Amah nih a zeizong te kha a kan pek dih – ngaihthiam kan si nakhnga Cross cungah fahnak le thihnak a in, a kan tlanh i a sungmi a thisen in a kan luatter! Amah cu kan pek khawh chung le cunak tam deuh hmanh cu aa tlakmi a si!

Amah cu kan cuan i ngangngan ngai in a Ratṭhannak cu kan hngak,*"A liannganmi kan Pathian le kan Khamhtu Khrih Jesuh sunparnak kha a langh tikah kan i ruahchanmi cu a tling lai..."* (Titas 2:13-14), phorrit vialte le sualnak vialte kan chiah i, tlaihchannak kan ngeihmi lungthin cu Amah cungah tam deuh chin lengmang in kan chiah i, tling chinchin in amah caah kan nun i, midang sinah a dawtnak le a nunnak kha tam chin lengmang in kan chim nakhnga kanmah tein kan pekchanh awkah caan tam deuh in kan pek awk a si lo maw? Si, kannih cu *"fek tein dir u law zeihmanh nih in ṭhial kho hna hlah seh. Bawipa rian teimak tein nan ṭuannak ah cun i manh lo ngaiin um zungzal ko u, Bawipa rian nan ṭuanmi cu alak a si bal lo ti kha nan hngalh"* (1 Kor. 15:58) tiah chimh kha kan si.

Hi Kong Hi

Hi vialte hi na thinlung chungah chia in, hi kong thar nih hin Khrih he nan i hawikomhnak le Amah he na nunnak le Amah min in na tuahmi vialte hna kha a thuhter deuh lai tiah kaa ruahchan. Zeizong kongah zeitin dah amah kan i bochan ding ning a si lai ti kha konglam thar nih an ruahmi a si, cun a thihnak le a thawhṭhan nak chungah Amah he kan i fonh bantukin zeitindah nun thar in kan nun khawh ning a si lai ti hi konglam hna nih an ruahmi a si. Kan nunnak ah si khawhnak a ummi le rianṭuannak kha ruat hmanh, Khrih le a dawtnak, a nunnak, ṭhawnnak, thianhlimnak, lawmhnak le teihnak hna cu kan chungah le kanmah thawngin rian a ṭuan cuahmah. Lamkaltu Paul nih a chim bantukin, *"Ṭhawnnak a ka petu Khrih thawngin zeizong vialte ka tuah khawh ko"* (Fil. 4:13).

"Bawipa Jesuh nan zumhnak le Pathian mi hna nan dawtnak ka rak theih thawkte khan, nan mah ruang i Pathian lawmh cu a ngol in ka ngol lo. Ka thlacamnak ah kan philh hna lo. Kan Bawipa Jesuh Khrih i a Pathian, a liannganmi kan Pa cu, nanmah kha Thlarau pek awkah ka hal lengmang, thlarau

nih cun an fimter hna lai i Pathian kha nan sinah a phuan lai i Pathian cu nan hngalh lai. Zei ruah channak hmuh awkah dah an kawh hna ti le, a mi a kamhmi hna a thlua chuahnak khua ruahhar cu zeitluk in dah a tam i a zummi hna chung i rian a ṭuantu a ṭhawnnak cu zeitluk in dah a ngan ti kha nan hngalh khawh nakhnga caah a ceunak cu nan hmuh khawhnak hnga, nan lung kha in hunpiak ko hna seh. Hi kan chung i a ummi ṭhawnnak hi, thihnak in Khrih a thawhtertu le vancung khua i Pathian orhlei kamah a ṭhuttertu Pathian ṭhawnnak he khan aa khatmi a si. Khika ah khan van cung uktu vialte hna le nawlngeitu vialte hna le ṭhawnnak vialte hna le bawi vialte hna cungah Khrih cu uktu a si; hi vawlei le hmailei vawlei zongah khin Khrih cu ṭhawnnak a ngeimi bawi vialte cung bawi a si. Pathian nih zeizong vialte cu Khrih ke tang ah khan a chiah dih hna i Khrih cu Khrihfabu lu ah a ser i zeizong vialte uktu Bawi ngan bik ah a chiah. Khrihfabu hi Khrih pum cu a si, Khrih nih zeizong vialte kha a tlinter i amah Khrih hrimhrim a tlinnak cu a pum ah cun a si" (Efe. 1:15-23).

A Dong lomi Khrih Dawtnak

The Infinite Love Of Christ

Octavius Winslow (1808 – 1878)

"Khrih nih a pum hrimhrim in kan sualnak cu vailam tahnak ah khan a kalpi…." (1 Pet. 2:24).

Pathian thianhlimnak chimphuannak caah a sunglawi bikmi le lau bikmi, mivialte nih an theihmi cu, a dang vialte he dong loin aa hlat i a liannganmi cu a dawt bikmi a Fapa ngeih chunh te temtuarnak le thihnak a si. Calvary Cross nih hin Pathian nih sual a huatnak le vawlei million tampi an rawh nakding tiang in sualnak dan a tatnak ding kha a langhter, a thin linhnak hmunphiah in universe in phiah i zeitik hmanh ah tuah khawh ti lo dingin phiah a sinak ding kha a langhter.

Si, a liannganm kong lam pahnih: sual nak nih zungzal in a mi huatnak le dawtnak nih zungzal in a thianhlim nak vun hlathlai cawn nak a si. A Fapa thi ding ah a pemi Pathian dawtnak; thih nak in Khrih dawtnak; a chiakha tukmi le tlawm ter khawh loin a tammi sualnak,Pathian raithawi nak, a thianghlim tukmi, a sunglawi tukmi a halmi sualnak a biapitnak a si.

Ka ca reltu, Cross ah va kal law Pathian thian hlimnak kha va cawng tuah. Khrih sunglawinak kha thukpi in ruat tuah – Pa lungthin chungah a sunglawinak, sualnak ngei lomi a sinak kha va cawng tuah. Cun a lungthin ngaihchiatnak; a pumsa an tuk dennak; a fak tukmi a thihnak; an nehsawh, thlanglamhnak khi zoh hmanh, a thuk tukmi chung i an serhsatnak, cu vialte cu minung ah a cangmi kan Pathian cungah a dihlak in bungh dih a si.

Hi khuaruahhar tuk a simi cuanhning hi in hal tuah ning, "Tanglei in Pathian thianhlimnak cuanhning, asiloah nang mah sualnak fawizang tein cuanhning na cinken kho hnga maw?"

A Kau In A Thuk Tukmi Rilipi!

Zungzal dawtnak nih Jesuh thinlung cu vawlei caah vancung, cross caah luchin, kan kokek sining puan caah a liannganmi Pathian puan thlah awkah a cawlcang – Amah cungah kan sualnak thinghmui i khinh awkah a cawl cang. Maw, Khrih dawt nak, a dong kho lomi! A kau in a thuk tukmi rilipi! Bawipa nih a tlanh mi hna kha hal tuah hna, an cikcin thlah piak a simi hna kha, an hreng khenh hunpiak a simi hna kha, luatnak a pekmi hna kha – Amah dawt nak bantuk hi a um bal maw!

Tlanhnak man pekmi kong hi zeitindah kan chim hnga? A rum bikmi a si, a man fak bikmi a si, vancung lawng pek khawh mi a si! Kanmah caah khan Amah hrim hrim aa pe! Zeidah a tuah khawh dingmi a um rih hnga? Amah hrim hrim aa pe – a pumsa, a nunnak le a thlarau. A caan, a rian, a thisen, a nunnak, a zeizong vialte kha a pek dih – kanmah tlanhnak leiba man caah, a man fak tukmi kan tlanhnak man caah a pek. Thing kha aa put i biakṭheng kha a sak. Cuticun, a nunnak kha a rung ṭummi Pa kut cungah khan a pek, kan khamh nak man cu a thinlung chungin a rung luangmi a nun thisen lumte in a pek!

Hi namtu thazang le a tak in zohchunh dingah mi a hipmi khuaruahhar thil hi zeitindah kan ruah, mi a fialmi biatak a zangder tukmi hi zeitindah kan ruah? Kan kokek sining cu zeihmanh a tuah kho lo! Kan thinlung sualnak hi a thuk hringhran ko. Jesuh thisen dor hna nih a kan cawlcanghter lai lo maw? Cross nganfahnak nih a kan hip lai lo maw? Dawtnak in a thihnak nih khan vancung nun kha a kan duhter lai lo maw?

Hi A Kau Tukmi Le A Thuk Tukmi Dawtnak Rilipi Chungah I Phum Tuah.

Khrih cu a dawtnak ah hin khuaruahhar a si. Dawtnak cu pakhatnak le zungzal pehtlaihnak sui cincik, a sang bikmi vancung bawiṭhutdan in a niam bikmi vawlei ah run thlakmi a si. Cucaah cun Khrih nih a kan dawt awk a si timi cu a hramthawk tein khua ruah har a si. Cu dawtnak cu hngalh kan i zuam len tikah, tah tikah, tuak tikah, a bitkau tah tikah – a sang tuk i kan phan kho lo, a thuk tuk ning kan chim kho lo, a tawi sau

kan tah kho lo! Cu bantuk dawtnak, cu bantuk Pathian dawtnak, a dong lomi dawtnak, zungzal a hmunmi dawt nak, tlanhnak le a thi kho lomi dawtnak cu – a tluril mi kan vawlei zungzal a tilet a thawh termi rilipi bantuk, Pathian khuaruahhar le vancung khuaruahhar vialte bantuk khi a si.

Cucaah cun kanmah bantuk a simi minung hna cu Jesuh nih a kan dawt awk a si ko, cuticun misual kan si lio cuah mah ah khin Amah nih cun a kan dawt, cuticun a thinlung kha kan cungah a chiah, a kan thim, kan caah a thi, a kan khamh, cun a donghnak ah a sunpar nak ah khan a kan phak pi, aho dah kan rak si kha kan i hngal i zei si ding khi dah kan hmuhsak te hnga – Um, hihi khuarua hhar dawt nak taktak cu a si.

Maw misual le phor a ritmi pa, a kau tukmi le tah khawh lomi dawtnak rilipi chungah khin vung lut tuah. Na sualnak vialte kha a khuh dih lai, na palhnak vialte a hrawh dih lai; aa tlak lomi na sinak vialte kha a khuh dih lai – dawtnak tilet cungah naa lawng lai, zungzal thluachuah nak tikam ah nem tein a tilet nih cun an kalpi lai.

Nangmah bantuk minung cungah hin zeiruangah Khrih nih a thinlung a chiah hnga tiah zeitluk tam dah na ruah tawn? Na derthawm nak le hnupilnak lakah, kihdaihnak, pekchan na chambaunak lakah hin nangmah lei ah a rami Pathian dawtnak aa thlen lomi khuaruahhar a si lo maw? Sihmanhsehlaw atu i khuaruahhar tuk mi Khrih dawtnak rirup tein na hmuhtonmi ah khan i din hlah, diriam in um fawh hlah. Khrih dawt nak cu khuaruahhar tak tak a liannganmi a si. Hi dawtnak rilipi cu kulh khar khawh a si lo, a thuh tuk ah phak khawh lomi a si, cun hman dih khawh a si lomi a si caah a chungah vung pil tuah, a fekfuan lomi na sining dihlak, sualnak le ngaih chiatnak hna he vung pil tuah, a chungah cun tling tein vung pil tuah, "Aw, a va thuk hringhran dah!" tiah na ti lai. Hi tikhor cu a thuk tuk! Maw dawtmi hna, duh dim tein dawtnak ti cu ding tuah u!

"Pathian mi vialte hna he Khrih dawtnak a kauhning le a sauning le a sanning le a thuhning kha nan hngalh khawh nakhnga, nan caah thla ka cam. ..." (Efe. 3:18-19).

Nangmah Caah!

"... Atu i ka nunmi nunning hi, a ka daw i ka ca i a nunnak a pemi Pathian Fapa zumhnak thawngin ka nung" (Gal. 2:20).

Na thinlung ah Jesuh hi a sunglawi maw? Amah cu na duhmi le na uarmi ngan bik a si maw? A lumhnai bikmi na tlaihchannak kha na pe maw? Jesuh hi na daw maw?

Calvary biakṭheng ah Khrih na tlaihchannak mei kha na van hrimhrim awk a si. Cuka ah cun va kal law, na ca i Jesuh dawtnak kha zeidah a si tiah va cawn law va zum tuah – cu dawtnak a kauhning; mah le mah raithawinak a simi cu dawtnak; zeitindah cu Khrih dawtna nih cun rian a ṭuan i a ṭahning, a thi chuahning, a tem tuarning le na caah a thi hning kha va cawng tuah.

Hi dawtnak hmaiah na dir kho hnga maw – hi dawtnak hi a sunglawi tuk, a liannganm tuk, a hmun zungzal, mah le mah aa pechanmi, aa thleng kho lomi, hi pekchanhnak hi nang mah ca a si kha hngal tuah, hi Cross hi nang mah caah a si, hi temtuarnak hi nangmah caah a si, hi tuknak le serhsatnak hi nangmah caah a si, hi thihnak hi nangmah caah a si – Jesuh caah zeihmanh tem loin, zeihmanh lung tuai loin, dawtnak um loin maw a hmaiah na dir lai? Asi kho lo tukmi a si!

Cun Khrih na dawtnak kha a daih tuk caah, aa hninhsai tukmi, lunghrin tuk a si caah ngaih chihnak he lawng maw khuasa sua lai ci. Va kal law na ca i a liannganmi Khamhtu dawtnak le a taktak a simi kha va lawm tuah. Dawtnak nih na tha an nuamnak ahcun, a kong na ruah tikah, mei a alh lai, na nunnak cu Jesuh na dawtnak mei kha a alh lai!

Khuaruahhar Vansang a simi Dawtnak!

Jesuh Vailamtah nih Amah kan dawtnak tha a nuamter. Thiang Thlarau nih Cross kehram ah phak hi si kho lomi a lo ko lai i dawtnak diriamh nak tem lo zong a lo ko lai. Zumhnak fim cu khuaruahhar taktak a si, zuamcawhtu a ngei lomi Jesuh dawtnak, Cross in a vun kun i kan cung i ngaihthiamnak a ummi kha a run zoh, a kik taktak mi lung thinkha a lum bikmi dawt nak chungah a hei lumter. Jesuh nih an dawt ti hi zumh ko, cun na lungthin kha dawtnak in a ceu lai i a dawtnak hun lehnak cu lungtho tein nawlngaihnak le zeihmanh kenretmi ngei loin i pumpek a si lai, zumh awktlak tein rian ṭuannak le lungsau tein intuarnak, dawtnak in i tuamchihnak, rawhnak lakah thazang ngeih le vancung kai duhnak te hna an si. A mak tuk, khuaruahhar dawtnak, nangmah ai awh in a thi dingah a dawt tukmi a Fapa peknak in a langhter, khuaruahhar mi a dawtnak nih cun na dawtnak lungthin kha Amah sinah hri bantukin a hren lai.

Khrih Nih A Hruaimi Nunnak

The Christ-Centered Life

A. E. Reinschmidt

Khrih nih a hruaimi nun cu Khrih i bochan nun a si. Lung thin dihlak in Khrih i bo channak lawngin mi pakhat nih amah in Jesuh chungah a hmun dingin a tuah khawh. Amah bo channak thawngin thlua chuah a ra, amah bochan ngolnak thawngin thlua chuahnak vialte kha an lo dih.

Pehzulh bochannak, aa hninsai lomi bochan nak cu a herh bikmi a si, minung nih Khrih kha a nun murupi ah a chiah ding a si ahcun. Cat lo tein bochannak cu kan pumsa nunnak le ngan damnak caah a dong lomi lungtor a biapit tuk bantukin kan thlarau nunnak le thihnak caah a biapi tuk vemi a si. Lung zawtnak cu kan dihlak in kan ṭih tukmi a si, nain thlarau lungthin a cawl ti lomi Khrihfami an tam pi.

Amah kha fek tein i bochan kha na donghter tikah – cucu thlarau lung tor aa dinhnak, thlarau in thih kha a si. A sullam cu Khrih kha a siangpahrang ṭhutdan cungin thlak a si, cun mahlemah i ṭhumh a si. *"Bawipa, nangmah nih, an i tinhmi kha fek tein aa tlaih i nangmah an bo chanmi cu, a tlingmi daihnak kha na pek hna. Bawipa kha i bochan zungzal ko u, JEHOVAH nih an huhphenh zungzal hna lai"* (Isa. 26:3-4).

Khrih kha kan nunnak murupi chungah khua a sak tikah, nunnak cu Thiang Thlarau in a khat lai. Mahcu lawngah aho paoh Thlarau in an khah ning cu a si. Minung tampi nih Thlarau khah nak hi a rak um cia cang mi bantukin a kenkip lo ah an kawl, nain thlua chuahnak an hmu bal lo. Khrih kah Pa bawi ṭhut dan cungah a vung kai i khrihfabu cungah Thiang Thlarau kha a vun thlahmi a si (Lam kaltu 2:33). Khrih kha na nun bawiṭhutdan cungah a kai tikah, na cungah Thiang Thlarau kha an toih lai.

Kanmah lei in halnak, zumhnak le zulhnak hna hi Thiang Thlarau cin con nakding le ngeih nak ding ah a herhmi an si. Nawlngaih lonak cu Khrihfa nunnak caah thihnak a si. Nawlngaih lonak nih mah i bochan ngamnak a hrawh, cun i bochan ngamnak thlau nak nih bochan-hngat chan khawhnak a hrawh. *"... kan lung nih sual a kan phawt lo ahcun, Pathian cu lungphanglo tein kan fuh ngam"* (1 John 3:21).

"Cucaah a nungmi cu Atu i ka nunmi nunning hi, a ka daw i ka ca i a nunnak a pemi Pathian Fapa zumhnak thawngin ka nung" (Gal. 2:20).

"Na nunnak kha Bawipa pe tuah, amah kha i bochan law amah nih an bawmh lai" (Salm 37:5).

Voikhat cu nan lam kha Bawipa sinah nan rak pek ko – hihi, cucu, le a dang; sihmanhsehlaw bochannak nun ah khan nangmah tein i pumpeknak na tuah bal maw? Hihi mahlemah i teinak lam a si– hihi lawng hi lam a si.

Na zuan caan ah i bochannak; Nithla an liam lioah i bochannak Zei a tlun hmanhah i bochannak; Jesuh i bochan, mahcu cu a si ko.

Na lam kah a dongh tian na ruat kho lo, hmaipanh tein na ruah khawh dihmi a si lo. Na lam ah khan a dongh tiang na au hnawh kho lo, sihmanhsehlaw na lam thluan a dongh tiang Bawipa kha nai bochan khawh.

Minung nih hin Khrihfa nunnak buai tuk in an ser tawn. A ruah awk an hngal lo deuh deuh aa nuam deuhmi an lo! A buaibai tukmi minung tuaktan nak chungin kanmah tein i luatter hna u sih, Khrih Jesuh chung i a ummi a tluangtlammi te – hngalh fawite a simi ah khan kir ṭhan hna u sih (2 Kor. 11:3).

"Kan minung hlun" a ummi buainak vialte le sualnak cu thil pakhat telawng nih a chuahter mi a si: mahcu cu, mah tein lungthin uknak, Khrih kha lengah chuah nak a si. Thlarau in a khatmi, thiangmi, tei nak nun cu Khrih kha a hrampi ah chiahnak le cuka ah cun Amah nun nak in, amah kha fakpi in, pehzulh tein i bochan nak thawngin a si. Hihi a tluangtlam taktak mi a si, minung tampi nih cuka ah cun an phan sual lai lo ti hi thinphang ngai a si.

Atu ah hin zeidang ruat loin Khrih i bochannak nun kha na thawk khawh, cu nih cun Amah cu na thinlung duhnak bawiṭhutdan cungah a ṭhutter lai i mah sinak kha lengah hlonh a si lai. Cuticun na nung colh kho ko lai. Khrihfa nun – Thlarau in a khatmi nun, a thiangmi nun, teinak nun cu "caan khat hnu caan khat in" nun hrimhrim dingmi a si. Atu minit chungah hin thawk tuah. Amah kha i bochan hmasa, cun thil dang kha tuah hna, Khrih ṭhawnnak in an ra ko lai.

Mah Lengah Chuah – Khrih Chungah Luh

Mah lengah i chuah cu, *"minung hlun hlonh"* (Kolose 3:9) a si. Minung hlun cu aho dah a si? Minung hlun cu nangmah kha na si, cu nih cun na lung an thawh ter tawn, na ruahnak tha a nuamter tawn, na bia chim holhrel le tuahnak kha a uk dih.

Khrih chungah lut cu *"minung thar i hruk"* a si (Kolose 3:10). Minung thar cu aho dah a si? Mahcu cu nangmah Khrih nih lung a thawh ter mi, bia le tuah a ukmi, Amah hrimhrim kha nangmah chungah a nung i Amah nih a lawmhmi thil duh ding in le tuah dingin rian a ṭuan.

"Keimah kha ka si ti lo, ka chung i a ummi Khrih tu hi a si deuh." Hihi nanmah caah duh bikmi le thlua chuahnak taktak cu a si ko lo maw?

Khrih Cu Zeizong Te A Si

Christ All In All

Thomas Watson (1620 – 1686)

"...zeizong vialte cu Khrih a si ko i zeizong vialte chungah Khrih cu a um ko" (Kol. 3:11).

Pathian bawmhnak he pehtlai in Khrih cu zeizong te a si. Khrih-fami thazang cu Khrih chungah a ummi a si, *"Ṭhawnnak a ka petu Khrih thawngin thil zei paoh ka tuah khawh ko hna"* (Fil.4:13). Zeitin dah Khrihfa nih a rian kha a tuah khawh ning le tukforhnak kha a doh khawh ning a si – Khrih ṭhawnnak thawngin a si ko lo maw? Zeiruangah dah vel meici khi rawhralnak rilipi cungah a nun hnga i hremnak thlichia a hrangmi cung ah a nun hnga – sihmanh -sehlaw hihi Khrih nih meici te cu a thiangmi a kut in a tlaih caah a si ko lo maw? Zeiruangah dah a huk cuahmahmi thih nak chiandeih nih mi thiang hna cu a thah dih hna hnga lo? Zeicahtiah Judah phun a simi Chian deih nih a ven hna caah a si. Khrih nih hin sui luchin lawng a kan pe lo, vennak ṭangkhamh zong a kan pek chih. Teinak kan hmuh tikah pangpar lawng a kan oih lo – sihmanhsehlaw kan thei nakhnga ṭhawnnak a kan pek. "…Tuufa thisen in amah (kan unau le sual a phawtu pa) cu an tei cang" (Biathlam 12:11). Khrih nih a liannganmi vel cu a kut chungah a chiah caah zeihmanh a hrawk lo. Peter ṭang khamh cu khuai a rak si, nain Khrih nih a kuai lo tiah a ti. "… Thla kan campiaknak, cucaah nan zumhnak cu a rawk lai lo…" Luka 22:32), cucu a dihlak tlukrilnak a si lo. Mithiang vialte hna teinak sui luchin cu Khrih lu cungah chiah a si.

Amah chungah tling khitkhat tein a um (Kol. 1:19). Khrih cu kan nunnak nih a duh khawhmi vialte khi a si. Khrih cu ṭamhmi dawtnak a si, rumtermi sui a si, dam nakding ah thuhmi sii a si, thazang caah thaw a si, hnangam nak zuu a si, khamhnak luchin a si. Ṭihnung hmun i kan phak tikah, Khrih cu ṭangphaw a si; hnemh khawh lomi ngaihchiatnak kan ton ahcun Amah cu niceu dawh a si. Kan nunnak thuam nakding ah Amah nih a thingkuang chung ah thil thuam tling tein a ngeih ko.

Kan vailamtah vialte kha Khrih nih a thianter dih hna. A thianternak cu nunnak caah sii an si; sualnak kha leng chuah dingin rian an ṭuan – velngeihnak kha a chung ah a luhter. Pathian nih a *violin* hri a hun rengh hna nak cu a key remh nak le a aw dawh tein ser nakding caah a si. Amah minung hna nih meiphu chungah zeihmanh an sungh lo kha Khrih nih a hmuh ko, sihmanh-sehlaw an thian lonak hnawmtam kha a hmuh.

Khrih Hi Zeizong Te A Si Ko Ahcun, Nang mah Caah Ser Tuah

Na fimnak chungah khan Khrih kha zeizong te siter. Khrih hngalh dahtilo zei dang hngalh nakding ah na duhfak hlah seh (1 Kor 2:2). A si, Khrih kha zeizong te ah ser tuah. Zeidang si loin Khrih hngalh kha duh tuah. Thil dang hna kha anmah le an hmun cio ah na hngalh ko hna lai nain – Khrih kha pakhatnak bik ah chiah tuah. Jesuh Khrih na hngalhnak nih khan hmunhma la dih seh, vawlei dang vialte lakah nika a ceu bantukin. Cucu a sangbik mi fim nak cu a si. "… A thiang hlimmi nih cun fimnak kha luchin ah an i chih" (Phungthluk 14:18). Khrih kan hngalh lo ahcun kanmah sining kha kan hngal kho lo. Amah nih cun kan thinlung chungah a kan kalpi i kan nun a der-thawmnak zawn kha a kan hmuhsak, cucaah cun kannih cu leidip le vutcam lakah khan kan i bual kho. Khrih nih kanmah lawnnak le sifahnak kha a kan hmuh sak. Kanmah chung lawnnak kan hmuh hlan paoh cu, zangfahnak sui chiti in khahter awk kan ṭha lo. Khrih thawng lawngin dahtilo Pathian kha kan hngal kho lo (2 Kor. 4:6).

Na tlaihchannak chungah khan Khrih kha zeizong te ha ser. Khrih dahtilo zeidah kha i thim hlah. Amah cu zeizong vialte hmuhkhat ah chiahmi thil a si. "Nannih cu Amah chung ah a tlingmi nan si cang" (Kol. 2:10). Khrih cu Khrihfami tlinnak a si. Zeiruangah dah kan nunnak nih tlawm deuh lawng in a ngaih tawn lai. Amah cu zeitindah tam deuh kan nunnak a ngaih ning a si lai? Khrih dahtilo zeihmanh daw hlah. Dawtnak cu thimmi tlaihchannak a si; cucu sermi minung nih a sung bikmi lungvar a pek khawhmi a si. Um, Khrih hi zeizong te a si ahcun, zei dang vialte nakin Amah kha daw deuh!

Na thil ti khawhnak ah khan Khrih kha zeizong te siter; Amah thazang in zeizong te kha tuah dih hna. *"...A ṭhawnnak in a nganmi thawngin nan thazang cu, ṭhawnter chin ko u"* (Efesa 6:10). Tukforhnak kha na doh tikah, asiloah thutman nak kha tlaih khawh nai zuam tikah – nangmah thazang in kal hlah, Khrih ṭhawnnak he kal tuah. Bawipa chungah khan a ṭhawngmi si tuah. Mi cheukhat cu anmah thil ti khawh ṭhawnnak in rianṭuan ah an kal tawn, anmah biachanh nak thazang in sualnak doh ah an i thawh tawn – hlawhtling loin inn ah an rak ṭin. Aize! Kan bia chahnak hna i Samson an ṭemnak hri bantuk kha an si! A sualmi lungthin nih cu rianrang in a chah colh ko hna lai. David nih Goliath doh awkah a kal lio a tuah bantuk khan tuah ve. A thawh i, "Bawipa min in nangmah cu kan fuh cang" a ti. Cucaah cun Goliath bantukin a ngan mi na pumsa duhnak kha, "Khrih min in kan fuh hih" tiah ti tuah. Cuticun, Judah phun a simi Chiandeih kha kan hmaiah a kal tikah, kannih nih kan ko lai. Hihi Puritan phungchim tu le caṭialtu a simi Thomas Watson nih a ṭialmi *Christ All In All* chungin lakmi a si.

Thawhṭhan Nun le Ṭhawnnak

Resurrection Life And Power

Samuel L. Brengle (1860 – 1936)

"Kan Bawipa Jesuh Khrih i a Pathian le a Pa cu lawm ko u sih. Zeicahtiah a zaangfah nak a nganmi ruangah kannih cu Jesuh Khrih thihnak in a thawhternak khan, nunnak thar a kan pek. Cucaah kannih cu zumhnak nung in kan khat" (1 Pet. 1:3).

Thawhṭhannak cu Jesuh cu Pathian Khrih a si tiah a fehternak le a langhternak a si, A dawt tukmi a Fapa cungah cun Amah cu aa lawm. Jesuh baptisma a can lioah khan, Thiang Thlarau, ṭhuro muisam in, Amah cungah cun a rung ṭum i Vancung in aw nih, *"Cun vancung in aw pakhat a rung thang i, "Amah hi ka dawtmi ka Fapa a si, Amah cungah hin ka lung a tling,"* (Matt. 3:17) tiah a thanh; sihmanhsehlaw a hnuah cun Tipipetu Johan hmanh kha a lunghring i Amah sinah cun mi a hei thlah hna i, *"*A ra dingmi cu nang mah hi na si maw, asiloah, midang dah kan hngah rih lai*?"* (11:3) tiah an va hal. Sihmanh-sehlaw Thawhṭhannak nih biahalnak vialte kha tling tein a leh dih hna i lunghrin vialte kha a hram in a bongh dih hna. Paul nih (a har ngai nain khuaruahhar biatlang chungah) a toidormi, a temtuarmi, vailamtahmi Jesuh cu, *"thlarau lei in le a thiannak kong in ti ahcun, ṭhawnnak nganpi in thihnak in thawhter a sinak nih khan Pathian Fapa a si kha a langh ter"* (Rom. 1:4) tiah a thanh.

Jesuh Khrih cu Pathian biaphuan a si. Amah chungah khan Pa cu phuan a si. Pa dawtnak lungthin, zang ṭahnak, hnemh thiammi lungthin, a dong bal lomi lungthin, a hninghno i hringtu nu dawtnak nakin a hninghno deuh i thil a tlolh lo deuhmi dawtnak cu Jesuh in phuan a si. Amah chungah cun Pa nih sualnak a huatnak zong kha hmuh a si, a thianhlimnak le a ṭial ṭhulhṭhalh lomi thian nak, aa hninsai lomi a dinfelnak, a ding lomi vialte a huatnak kha hmuh a si.

Jesuh cu a Pa phuan ding le a Pa duhnak tuah awkah vawlei ah a ra. A tlau mipa khamh awkah a ra, a sualnak chungin amah kha khamh awk le amah chung hrimhrim khamh awkah a ra; a chiakha tukmi a sining in, a rawkralnak in, ṭhatlonak lei a tluknak in, a phorhlawtnak le pumsa duhnak in, cun a lungthin hlenthawinak chungin khamh awkah a ra. Minung kha Pathian sin i kirpi awkah a ra, Pathian he i hawikomh ṭhannak chungah, tlaih channakchungah, hnemh nak chungah, biachah nak le kokek sining chungin khamh awkah a ra. Thawhṭhannak cu a hmun zungzalmi hrampi chungah a hnubik lung a si, amah cungah cun hi rian hi ṭuan a si.

Zumhnak Hrampi

Kannih cu zumhnak in khamh kan si. Zumhnak nih Pathian he a kan pehtlaihter. Amah kan i bochan tikah kan chung ah rian a ṭuan kho i kan caah a tuah khawh; sihmanhsehlaw kan lung a hrin tikah kanmah leiah a rami a duhnak kha sivang in a tuah, a dawtnak kha kan ca i aa tinhmi vialte lim kho lo dingin a tuah. Amah cu kan i bochan hrimhrim awk a si asiloah a kan khamh kho lo. Atu ah hin Jesuh cu a zultu hna lungthin chungah zumh nak dirh kha aa zuam peng. Khuaruah har thil kha a tuah hna, an zumh nakhnga a phungthluk kha a chim hna, sihmanhsehlaw lung hrinnak chungah khan an tlu ṭhan lengmang ko. A thaba i a lungre a thei, voikhat zanlei cu an lawng hmete chungah khan aa hngilh. Thlichia nih a den hna i an ṭih tuk caah amah cu an va ṭhangh, a thawh i *"Saya, kan thih deng mang cang ṭung, zei poi loin maw na um ko?" tiah a ti. A dir, thli chia cu a dai i nemte in, "Zeicahdah zumhnak nan ngeih lo?"tiah a hal hna.*(Mark4:38,40). Atu le atu in zeiruangah dah an lung a hrin tiah a hal peng hna a hau.

Vailam cung i a thih hlanah khan Jesuh nih Pa sinin a rami a si kha fiang tein a chimh hna, Pa sinah ka kir ṭhan lai tiah a chim hna. Lungtho aipuang taktak in an thawh i, *"Atu cu tahchun hnak hmang lo tein fiang tein na kan chimh. ... Cu nih cun nangmah cu Pathian sinin a rami na si kha a kan zumh ter"* (Johan 16:29-30) tiah an ti. Nain Jesuh nih anmah le anmah an i hngalhmi nak ṭha deuh in a hngalh hna; an zumh nak le an i ruahchannak caah a dirmi hrampi cu a lim rih lo kha a hngalh ko. An zumhnak a der thawn ning le a fianfai lo ning kha fiang tein a hngalh, *"Jesuh nih cun, "Atu cu nan ka zumh cang. Asinain nan dihlak in ṭhek nan si i nanmahle nan inn cio ah nan kal i keimah lawngte nan ka nganh lai caan kha a ra lio i atu hi a phan cang. Sihmanhsehlaw keimah lawng ngaingai cu ka si lo, zeicahtiah ka Pa nih a ka umpi ko"* (vv. 31-32) tiah a ti hna.

A dik ko, Amah lawng an kal tak. An zam dih, Amah lawngin a thi. An zumhnak hrampi kha a nunnak, khuaruahhar, a bia nih tling tein an chia lo, sihmanhsehlaw a thawhṭhannak le a thihnak nih tling tein a dirh. Atu ah cun zumhnak he an zumh khawh, an zumh lai i an zumh –

A zor lomi zumhnak, Ral vialte nih an namchih ko nain, Cu nih cun a hninsai lai lo Zei bantuk vawlei ral hmanh nih.

Atu ah cun Pathian khualipi sak khawh nakding zumhnak hrampi an ngei cang, cu cungah cun hninh khawh loin an dir lai i vawlei hrampi a tit dih tik zongah an lungre a thei lai lo.

Thlarau Baptisma

An herhmi cu Jesuh baptisma a si, Thiang Thlarau le mei baptisam a si, cu nih cun an thinlung kha thianh i an tha a ṭhawnter hna. *"A Thlarau thawngin ṭhawn nak an pek hna nakhnga, ..."* (Efe. 3:16), cuticun zumhnak thawngin Khrih cu an thinlung chungah a nun lai. Hihi, lungsau tein hngah hnu aipuang tein thlacam hnuah, Pentecost ni ah khan an tinco.

A fek tukmi fimnak an ngeih he, cun an chungah a ummi Khrih Thlarau he, a sivangmi vawlei ton awk le a hnu hmai her dingah atu ah cun zumhnak an ngei cang. Atu ah cun hmaiah an chuak kho i ṭhatlonak pennak vialte kha an hrawh hna i dinfel lonak

an hmuhmi uknak vialte cu hrawh an si dih asioah vawlei uarthlarnak le ṭhawnnak sawhsawh in aa thuammi vialte kha hrawh dih an si. An sinah cu a Ṭhawng tukmi Thiang Thlarau kha a kal ve. An Bawipa nih van le vawlei nawlngeihnak vialte cu a ngeih dih cang, annih cu amah rianṭuantu an si, amah thlahmi an si, Amah nih cu an hnu in a zulh, an umpi hna i an chungah a um, A Thlarau nih hmai a satpiak hna. Amah nawlngeihnak in bia an chim i rian an ṭuan, a dongh kho lomi ṭhawn nak, dawtnak, lungsau nak le intuarnak cu an zumhnak chiah piak an si. Pathian nih a hei thlah chanmi hna rian lim awkah a herhmi paoh an hal khawh i annih cu pek an si lai. Annih cu an rian caah kha aa zami an si lo, sihmanhsehlaw an i zatnak cu Pathian a si. A thawhṭhannak hmual kha a hngal dingmi an si i a ṭhawnnak aa hrawm ve dingmi an si. An Bawipa thihnak in a thawhtertu ṭhawnnak cu anmah chung zongah khan rian a ṭuan. Hallejah! Aw, khuaruah har a hei si dah! Thazang a pek hna. An lung a thawhter hna. Thinphang loin a tuah hna i nehsawh le thlang lamhtu sual ṭhawnnak hna le Hell ṭhawnnak hna hmai ah tei khawh lo dingmi an si.

An mit kha ṭhial loin an ral mit kha an zoh hna. Thachia loin tuk nak, lungcehnak le thong tlaknak kha an ton ngam. An Bawipa ruang ah le min caah an tem tuar ahcun lawmh nak ah an ruah. Thong an tlak lioah khan zanṭim ah Hla an sa i thong uk bawipa cu a lung aa thleng. Harnak an ton tikah an i lawm. Ngan fahnak le thing lung bat caan ah khan Pathian sunparnak an pek. Thih nak kha hmai panh tein an ton zeicah tiah an caah thihnak nih tuur a ngei lo ti kha an hngalh. Thlan cungah khan lawmhnak in an au khuang, zeicah tiah thlan cu hrawh a si cang i a ṭhawnnak kha chuh a si cang kha an hngalh. Thawhṭhannak khua ruahhar tuanbia kha vawlei pumpi chimh awkah tlang cung le rili cungah khan mi an thlah, hmunkip ah vancung ṭhawnnak nih annih cu a zulh hna, hlanlio in sawnhtarhnak a rak um mi le ṭihnung mi sualnak zan khuamui kha a lo cang.

Khrih Nunnak le A Chungah Ummi Ṭhawnnak

Jesuh thawhṭhannak thawngin an chungah tlintermi zumhnak thawng in, annih cu Thiang Thlarau kha hngak dingin hruai an si i Thiang Thlarau baptisma cu cotinter an si, cun Khrih cu an thinlung chungah phuan a si. Zeicahtiah annih caah cun nun Khrih a si i thih cu miaknak a si (Fil. 1:21). Amah cu Mitsur ruang kha a si, annih cu a nge an si; cun a nge nih a ruang in nunnak le ṭhawnnak a hmuh ban tukin, an nunnak le an ṭhawnnak cu Khrih sinin an hmuh; cun mitsur ruang nih a nge thawng in thei a tlai bantukin, cuticun Khrih nunnak le thlarau theitlai cu an chungah ser a si.

Amah chungah cun pumpek dawtnak le a thi kho lomi dawtnak a um; cu dawtnak cu an chungah karhter a si peng. Aw, zeitindah midang an dawt ning a si hnga! An ral kha an dawt hna. Anmah a hremtu hna kha thla an campiak hna. Stephen kha lung thi lak in an cheh lio ah khan thla a cam i, *"A khuk aa bil i fak piin a au i "Bawipa, hi sualnak hi an cungah khing hlah," tiah a ti"* (Lamkaltu 7:60). Cheukhat a unau hna nih dawtnak kha an tlolh tikah, Paul nih, *"Nanmah bawmhnak dingah hin ka ngeihmi vialte le ka pum zong hi hman dih ka duh ko. Cu tlukin kan dawt hring hran hna caah cun, daw lo deuh in nan ka um awk a si maw?"* (2 Kor. 12:15) tiah a ṭial.

Lawmhnak, Jesuh lawmhnak, cu an chungah tlinter a si. Amah lawmhnak cu an sinah a chiah tak hna. Thangṭhat si ko seh! A thih ah khan Amah cu a sifak tuk, Amah lawmh nak dahtilo zeihmanh chiah tak ding a ngei hna lo. Sihmanhsehlaw zei tluk in dah a hei sunlawi! (Johan 15:11).

A si, Amah daihnak cu a chiah tak hna. "Daih nak kha kan chiah tak hna…" (Johan 14:27). Cu daihnak cu Thawh ṭhan daihnak a si, thih nak nih a tei lomi fehtermi le a dong lomi nunnak in a rami daih nak a si. An pawngah thlichia zong an tho ko lai, sihmanhsehlaw a thuk bikmi hmun in daihnak cu zeihmanh nih dawnkhen loin a luangmi a si, zeicahtiah Pa sinin an chungah a luangmi a simi le tho ṭhan Jesuh he an i pehtlaihnak thawngin a rung luangmi a si.

Cun, an chungah cun lungsau thinfualnak zong tlinter a si. Zungzal kha an thinlung chungah a um. Annih cu caan nih a ukmi minung an si ti lo, anmah kong a simi sual saltaang mi chambau hna hngak khawhnak thazang an ngei i an intuar khawh hna, an dawtmi an Khamhtu nih a tuah bantukin an tuah ve. An cungah zeitluk lungsau dah a rak si! Amah ruang ah le a Thlarau umpinak thawng in annih cu lung sau thinfualmi ah an i cang.

An Bawipa lung nem nak, ṭhatnak, zumhnak le toidornak – hi vialte hi an chungah chuahter an si, bia le tuahnak in an langhter. Cucu an chungah Khrih nunnak a nungmi a si.

Kan Ta A Si Dih!

Hi Thawhṭhannak nun le ṭhawnnak hi nangmah le keimah ta a si kho maw? Si kho ko, mi vialte caah a si; nangmah le keimah caah a si. Mitsur ruang taktak a simi chungah a ummi, a nungmi nge vialte caah, a ngan he a hme he caah a si. Amah cu thihnak in a tho tiah na zum maw? Amah cu a nungmi Khrih a si tiah na zum maw? Lawmhnak he na hmurka in na phuang maw? Cuticun na cohlan a si ahcun a Thoṭhanmi nunnak le ṭhawnnak le a thi kho lomi ruahchan nak cu nangmah ta a si lai. *"Nan kaa in, "Jesuh cu Bawipa a si," tiah nan ti i "amah cu Pathian nih mithi hna sinin a thawhter" tiah nan lung in nan zumh ahcun, khamh nan si lai"* (Rom. 10:9), cu khamhnak chungah cun a ngan tukmi ṭhawnnak le a thi bal lomi ruahchannak le a liam in a liammi a thawhṭhannak nun lawmhnak, zumh nak in chuahmi sinak, an herhmi caah an bank chungin tangka lak awk a ngeimi minung bantuk an si, vialte a um dih. Mahcu cu atu ah hin kan zumhnak ning tein kan sinah a si lai.

Minung asiloah van cungmi lungthin nih

Pathian Fapa cu a tuak tan bal lo. A hruhrang tukmi Calvary vailam cungah a thih awk a si A sunglawi mi a Thisen in kanmah khamh awkah. Dohtu hna caah a thi; atu ah cun a nung i, A cer in a cermi sunparnak in a kan uk; Kan caah, ceunak fapale hrin tharmi hna caah Daihnak chungah a ummi a sungmi, A thisen in a nawl. Cucaah kannih cu Khrih fale kan si i Khrih cu Pathian Fa a si caah, zeizong vialte hi kanmah ta a si.

Khrih Thawhṭhannak le Kan Nun Tharnak

Christ's Resurrection And Our Newness Of Life

Charles H. Spurgeon (1834 – 1892)

"Cucaah tichung i tipilnak kan vung in ah khan amah he vui ṭi kan si i a thihnak ah khan kan thi ve; cu bantuk ṭhiamṭhiam in Khrih cu Pa sunparnak ṭhawnnak nih a thawhter bang khan kannih zong nunnak thar ah kan nung ve lai" (Rom. 6:4).

Khrih chungah zumtu hna nih fimnak le hngalhnak, le vel, ṭhawn nak le dawtnak rumnak vialte an ngeih dih. Khrih ta na si ahcun, zeizong vialte hi nang mah ta a si. Kan i thlei dannak nun cu Khrih he kan i hawikomhnak in a rami a si. Sualnak ah a rak thi, cuka ah cun kannih zong kan thi ve. Pa sunparnak nih khan thihnak in a thawhter, Amah sinah cun dinnak, cohlannak le lunglawmh nak in kan tho ṭhan ve.

Pathian Sunparnak Langhter

Khrih chungah nunter kan si dingmi hi thlua chuahnak taktak a si. Nangmah chungah BAWIPA nih khuaruah har thil kha a tuah lengmang, cucu A Fapa cungah a tuahmi a si. Cunglei in hrin ṭhan na simi thawngin na nunnak taktak cu na sinah a rung phan. *"Cu tehte cu hihi a si: Pathian nih zungzal nunnak a kan pek cang i cu nunnak cu a Fapa chungah a um. Pathian Fapa a ngeimi paoh nih cun nunnak cu an ngeih…"* (1 Johan 5:11-12). Kokek sining in kan ngeihmi nakin a sang deuhmi nunnak in Thiang Thlarau nih kan chungah rian a ṭuan. A nungmi le a rawk kho lomi thlaici kha kan co, cucu zungzal a nung i a hmunmi a si (1 Peter 1:23). Hika ah hin Pathian sunparnak fakpi in langhternak a um. Khrih thawhṭhan chung ah a lianngan tukmi Pathian ziaza kan hmuh hna bantukin, Pathian umpinak a langhtermi zumtu kip thlarau ṭhangh nak zong a um ve.

Hrinṭhannak cu Pathian nih a tuah khawhmi hna chungah pakhat a si kha na hngal maw? A nungmi ruah channak i vun hrinṭhan cu a ngan taktak mi khuaruahharnak a si. Kannih, hlanah thlarau thihnak tangah a um kan si, cu vancung nunnak a ngeitu kan si; hihi a dihlak in a hngal dingmi kan si maw? Hihi khuaruahhar taktak pei a si cu, kannih cu mahcu he cun aa pehtlaimi kan si.

Na chungah nunnak a ummi kha zungzung nunnak ah a lan. A hmai kha na hmuh hrimhrim ko lai, amah nunnak cu nangmah ṭaang chungah a um cang. Zeitluk thluachuahnak dah a hei si! Pathian sunparnak a thuh ning le a kauhning cu na sinah ka chim kho lo, mahcu cu Pathian sin i nun ṭhanghnak a si tiah ka ruah, cun cuti ka ruahmi cu sunparnak a hleivuang ceo khi a si hnga tiah ka ruah. Khuaruahhar vel! Bawi ṭhutdan cungah a ṭhumi pa nih cun, "Zoh hmanh, zeizong vialte cu ka tharter cang" (Biathlam 21:5), ser tharmi kan si ruangah tuchun ah lunglawmhnak kan comi nakin bawiṭhutdan cungah tam deuh in kan lungthin he aa tong deuhmi a si lo. Amah cu:

Thihnak in thawhter ṭhan a si, a thar in kan nung;
A vel in thiamcoter kan si, Sunparnak in kan langh te lai,
Cun kan Pa mithmai cu kan hmuh lai.

Nun Thar le Ruahchannak

A kan pekmi nun cu a thar bakmi a si ti kha philh hlah. Hrin ṭhan kan si tikah ka rak ngeih bal lomi nunnak kha kan co. Hlan ah kan tem bal lomi, kan rak ruah bal lomi le tuah bal lomi kha kan vun i thawk. Na vun i ṭhangh bak ah khan hlanah na ṭaang cungah a ceu bal lomi ceuhnak kha na vun co – cu nunnak minung sinin a rakmi nunnak a si lo i minung sermi zong a si lo. Cucu kan bu chungah aa thupmi thil a hung ṭhangmi a si, hihi a um taktak mi phung a ṭhangmi a si lo, cucu den le dawnhkhanmi lawng a si. *"Hlanah cun nawl nan ngaih lo ruang le nan sual ruangah thlarau lei in nan rak thi"* (Eph. 2:1). Nunnak kha na rak ngei lo, nunnak a rat khawhnak ding thil zeihmanh na ngei lo. Zungzal nunnak cu Pathian laksawng a si.

Atu ah cun Pathian a lawmhter dingin a nungmi na si; nangmah le nangmah in lawmter ding le na innpa hna kha lawmhter dingin na nun hlanah. Nangmah caah na hmuh khawh dingmi caah khan na rak nung; rianrang in a liammi nun nuamnak chanhchin awkah na rak nun nain atu ah cun zungzal rilipi cungah khan na leuh cang. Zungzal nih khan na rumnak vialte kha ngeih dih; zungzal nih na thazang an thawhter; zungzal nih na duhnak kha a cawi. Hmun khawh lomi Amah a hmumi bantuk khin na nung cang, na tuahsernak kha uk a si cang, a tluril khomi minung biaceihnak thawngin a si lo, nain thinlung a kawlmi Pathian phung in na ~~nunnak cu uk a si cang~~.

Na nun thar nih tihmi thar tampi a ngei. Pathian sunparnak caah na nungmi na si caah a sang deuhmi kha naa tinh, a si, a sang bikmi kha naa tinh, cun na

ceunak kha a ceu nakding lam kha na kawl, *"...cuticun thil ṭha nan tuahmi kha an hmuh lai i vancung khua i a ummi nan Pa kha an thangṭhat lai"* (Matt. 5:16). Atu ah cun Pathian nawlbia kha nang mah duhnak a cang cang lai. Nangmah kong kha na ruat i A hmuitinh na tlinter tik le a min kha na upat caan le a pennak na kauhter deuh caan lawngah aa lawmmi na si.

Atu ah cun ruahchan nak nih a kan lawmhter; a thi kho lomi ruahchan nak kan ngei; a sunpar tukmi ruahchan nak kan ngei, mahcu cu a langh te tik ca i timh tuahnak ah kanmah le kanmah kha a kan thianter. Kan Bawipa a langhter tikah i a sunparnka kha kan hngak. Van thar le vawlei thar kha kan cuan. Thihnak a zuam cawhmi ruahchan nak in kan nung cang. Atu cun thil thar a ngeimi kan si. Khrihfami caah "zei zong vialte a ngeihnak" (2 Kor 6:10) a chim tikah kan khuaruah a rak har. Atu ah cun kan ngalh cang. Pathian nih "zumh nak a rum" dingin a kan ser (Jeam 2:5), cun Izipt ram rumnak vialte nakin a tam deuhmi a tam deuh tukmi rumnak kha amah nih a kan pek cang.

Zoh hmanh, atu ah cun thetse ram cu rose pangpar bantukin an i lawm i an par cang. Atu ah cun tiva bantuk in daihnak kan ngei, minung nih an fir khawh lomi lawmnak biathli kha kan ngei cang. A kang khomi tikhor kha kan ruat tawn; atu ah cun vawlei nih a hngalh lomi changreu ei awk kan ngei. A taktak in Pathian he aa hawikommi kan si. Kan hawikomhnak taktak cu Pathian a si, cun hihi, kanmah le kanmah kan i hawikomh a si zongah, a kan khuh dih cikcekmi a ngan tuk mi lawmhnak a si. Vawlei thar chungah kan lut cang hna; kokek sining nih a langhtermi nakin a lianngan in a ṭha deuh tukmi a si. Mi cheukhat kan caah cun cu caang cu a dikmi a si, *"...khuapi chungin daih nak he nan chuak lai. Fing le tlang kha lung lawm in hla an sa lai i thingkung kha lunglawm in an au lai"* (Isa. 55:12). Hi nunnak thar hi khuaruahhar taktak cu a si.

A Thiangmi, A Cawlcangmi Nun

Nan rak thi i, sihmanhsehlaw a thimi hna lakah thawh nan si cang, atu ah cun "*nunnak thar*" in nan nung cang. Pathian nih a kan pekmi nun thar cu fakpi in a cawlcangmi a si. Pathian fale hna cu tlikzuamnak ah a thathumi an si lo. Anmah kong ah hin ṭhawnnak le lumhnainak a um. Khrihfami chung ah a ummi nunnak thar cu a marzang, a ṭhawng ṭhal, hmaiah mi a nawr mi a si. Nunnak thar cu ser a si cangka in nun thianhlimnak a chuahpi colh. Pathian sinah hrinmi na si ahcun, na sualnak kha na hlonh hna i na hmaiah a ummi tlikzuamnak ah khan a tli dingin timhcia na si cang.

Thlarau ngandamnak chungah nangmah tein Bawipa rianṭuannak na duh tikah, Pathian dawtnak le a thiangmi duhnak in na alh lai. Hi nunnak rian nih a ṭhang thluahmah mi nun kha a chuahter lai. Rianrang in kan i thawn a si ahcun, nunnak thar in kan nun awk a si; hmaiah kan i thawn awk a si, tiah tinak a si. Kan kal lengmang, ba loin kan kal lengmang. A donghnak kan phan rih lo; hmailei ah kan i thawn ko. Kan chungah nunnak thar kan ngeihmi hi a hmaan ko, sihmanhsehlaw zeizong vialte hi kan ngei rih lo; cung sang deuh ah le lamhla deuh tiang kan kal a hau rih. Nun hlun thazang in kan cawl cangh ding le kan ṭhan ding a sid lo, sihmanh-sehlaw nunnak thar in kan cawlcangh i kan ṭhan awk a si.

Unlenau hna, titsa thil cu nan tuah dih cang. Minung hlun kha kal tak cang u. Khrih nih an nunter a si ahcun, nunnak thar in nung u. Na nun hlun kha, "Ka hnatlak ko, saya! Nangmah lam kha ka rak zulh ko" tiah chim tuah. Minung thar kha hmaiah chuak seh law an hmuhsak mi kha zul tuah. Na nunnak in, "Maw Pathian nunnak, ka chungah a ummi, a lianngan bik si ko. Na kut kha thlir law, na ṭhawnnak nih ka ruahnak vialte cu tlai dih ko hna seh" tiah chim tuah. Thlarau thihnak nun hlun in nung hlah u sih, a tharmi thlarau nun in nung u sih.

Kan caan zeizong te a tuahmi le kan chungah a tuahmi Bawipa nih zeizong vialte a thlen dih cang. A zunh lonak zawn pakhat hmanh a um lo. Nunnak thar nih kan luthlung in kan kechik tiang a zunh dih. Jesuh laksawng thawngin le A Thlarau rianṭuannak thawngin, Bawipa nih Amah chungah khan mirum ah a kan ser, kan ngaih a kan chiatter lai lo i hlan i kan caah a rak ngan tukmi thil hmete kong ah khan lungrethei in a kan chia lai lo. *"Hi thil hna cu Pathian bia lomi hna nih an lungre an i theihpi zungzalmi pei an si cu...."* (Matt. 6:32). A sang deuhmi zokhenhnak le Pathian thanuamnak kha tam deuh ngei hna u sih. Vawlei ah hin vancun gnun in nun kha i zuam hna u sih. Dinnak ah khan auh kan si; sual thurnak kha zul hna hlah u sih.

Kannih cu ser tharmi kan si cang; Bawipa nih nifatin te kan tharchuah lengmang ko seh. Nun hlun kha hlaw hna u sih, zeicahtiah kan hmanmi caan hi a zami a si ko. Atu ah cun kan nunnak nih a halmi cu a lianngan deuhmi hmuitinh a si. Khrih nunnak cu a tliangtlai bikmi nun lawmhnak pakhat a si. Khrihfa mipa, nunnak thar in a nungmi pa, nih amah kong i nun tharhlamnak kha a hmuh awk a si. Kan chunglei nunnak cu nifatin te tharchuah a si tawn.

A ngandammi Khrihfa cu vawlei cungah a nun nuambik mi a si. Rian a ṭuan pah ah khin a hlasak thawng na theih lai. Hna a chet pah ngai ko, rihaw a ngeihmi ruangah amah cu sual phaw hlah. Sa ko seh, a ṭah hlan lo ni ko seh. A caan ah cun aa bawm kho lo; a lungthin nih chuahnak a ngeih lo ahcun ring uahmah in a ṭap ko lai. A Bawipa kong a chim tikah, dengteo in mi a zoh tawn. Mi cheu nih cun a khuaruahning a dik lo an si, sihmanhsehlaw fiang tein a kan hngalmi nih

cun amah cu hlan bantuk a si hrimhrim lo ti kha an hngalh.

A si, vawlei nih cun biaknak cu aho hmanh nih an lungluh lomi a si tiah an ruah ko lai. Keimah ruahnak ah cun, a kik daimi biaknak cu cabuai caah fihnung bikmi rawl bantuk a si. Pathian a ṭihzahnak nun taktak cu a lumhnai peng. Nunnak thar ti sullam cu Pathian dawtnak sinah nun a nemmi a si, cucaah cun a dingmi, a kangh in a kangmi le aa lawmmi nunnak a si.

Hlan nun hlun khan nung ṭhan ti hlah. Zeiruangah dah na nun lai? Maw ka nunnak, ra tuah, Khrih kha thihnak in a thawh a si ahcun, thlan khor muihnak sining kha nung hlah, cucu na kaltak cangmi a si.

Um, nunnak tiva chungah cun nan pil lai! Zeitindah an timhtuah ning a si hnga! Zei bantuk awcawi khi dik a hei in pek hnga! Khrihfami bantuk si tuah, si peng ko. Na nun dihlak in Bawipa kha rian tuah. A thisen in an cawtu Amah sinah khan na sining dihlak in i pe tuah. Vel thawngin a rung luangmi thisen thiang chungah kha lut tuah, "Um, hihi nunnak a si! Um, hi lawmhnak hi, ka Pathian, nangmah hmuh cu a si! Na hmai hmuh, na vaw theih le na dawtnak hngalh cu mah hi a si." Cuticun nunnak thar in nun hna u sih! Amen.

Cunglei Thil Tu Kha Tlaihchan Deuh U

Set Your Affection On Things Above

By Don MacIntyre

Nannih cu Khrih sinah nunnak ah thawh nan si cang. Cucaah Pathian orhlei kam i Khrih nih a bawi ṭhutdan cung i a ṭhutnak vancung khua chung i a ummi thil tu kha nan lung in i seh chih hna u. Hi vawlei cung thil hi si loin khika thil tu kha ruat hna u. Zeicahtiah nan thi cang i nan nunnak cu Khrih he Pathian chungah aa thup. Nan nunnak taktak cu Khrih kha a si i amah cu a langh tikah nannih zong amah sinah cun nan lang ve lai i a sunparnak cu nan i hrawm lai. (Kol. 3:1-4).

A tu ah hin ral nganpi kan ngei. Ralkap pawl nih cun ral tei khawh nak ding caah an ngeihmi thilri paoh kha an hman tawn. Kan caah ralhruang cu kan dawtnak a si. Hi raltuknak cu hmuh khawh a si lo, cun lenglei ahcun dai tein a um, asinain chunglei ahcun, ralkapbu nganpi pahnih an au thawng le an i dohnak nih kan lungthin raldohnak hmun kha a khahter.

Khatlei ah Satan cu hi vawlei uktu siangpa-hrang bantuk in a dir. A hriamnam chiahnak ding ca ah, hi nunnak thilri, hi caan tawite chung vaw lei thilri hna in cunglei thil kan tlaih chan khawhnak hnga lo a kan soilem. Hlawhtlin nak, minthannak, rum nak, le hriamnam nganbik, nawlngeihnak – tangka lei nawlngeih nak, ramkhel nawlngeih nak, rian na tuannak ah nawlngeihnak, na khua chungah nawlngeihnak, na innchungkhar ah nawl ngeihnak, asiloah na hawikom hna lakah nawl ngeihnak tibantuk in a hmun lomi vawlei thilri hna in a kan soilem.

Cun mah nih hin anmah tein tihnungmi thazaang a langhter lo na in, Satan nih a zumhmi hawikom "Mah le Mah, keimah"ti duhnak hawi kawm a ngei i, amah cu chunglei mi a si i "kan duhnak" hmunpi ah umhmun a khuar caah le huham a ngeih caah leirawitu tiah ti khawh a si.

Amah cu kan mah he ral khatlei ah a dir. Judah phun chungin Chiandeih. Vawlei ser hramthawk tein thahmi Tuufa, tu cu a hriamnam chiahnak ah hriamnam pakhat lawng a um. Hriamnam pakhat lawng a si ko nain hi vawlei nih a theih balmi hriamnam lakah a thawng bikmi a si. Mi thong tampi le nuai tampi a tei cang hna. Satan sin in mi thong tampi thlarau lungthin a lak cang hna. Tei khawh lomi a ṭhawnnak in ral kha voi tampi a tei cang hna.

Cu hriamnam pakhat lawng cu a hlunmi a fekmi vailamtah a si. Cu cungah cun sunparnak vialte a ngeitu Pathian cu vailam ah khenhchih a si. Asinain thlan nih cun a tlai kho lo. Thihnak cungah, sualnak cungah, Satan cungah, hi vawlei vialte le an thawnnak cungah teinak he a tho than. Cu vailamtah cu nangmah le keimah caah Pathian dawtnak nganpi a sannak, a thuhnak, a sau le a kauhnak a langhternak a si. Cun kum tampi a liam cang nain, cu vailamtahnak cung i a cangmi a thuk tukmi raithawinak nih kan lungthin dih lak, kan dawtnak vialte kha a kan uk rih.

Teinak Tawhfung

Cucaah teinak fuhfung cu cuka ah cun a um. Cun cuka ahcun ralkap pawl cu an um. Cun kan nih cu a laifang ah kan um. Lamkaltu Paul nih hi ral dohnak ah teinak tawhfung cu bia hmete pakhat lawng in a kan pek. Teinak cu nangmah le keimah cungah aa hngat. A biapi tukmi biafang hmete pakhat cu "*seh chih*" ti a si. "*...nan lung in i seh chih hna u,"* tiah a ti. Nan duhnak thinlung vialte cunglei thil ah khan chia dih hna u.

Mah nih hin zeicah a kan hngalhter ti ah cun mi pakhat nih sobul nganpi cu thir hri in a khih i vawlei thukpi ah a hei phummi, mi he a lawhter. Voikhat ah zungzal ca in, thukpi in a phum cang caah dawh than a duh ko zongah a doh ṭhan kho ti lo. "*nan lung in i seh chih hna u,"* timi nih cun thil sining vialte lai a rel dih, cun raltuknak zong cu a donghter.

Cu bantuk Pathian biakhiahmi cungah Satan nih zeihmanh a tuah kho lo i, thinlung ah i seh chihnak um loin Pathian nih zeihmanh a tuah ve lo. Na duhnak cu hi raldohnak ah a biapi bikmi a si. Cucaah duh thimnak biachahnak tuah u. Voikhat ah zungzal ca in tuah u. Na caah teinak tawhfung kha hmang. Cu lawngah na thlarau nunnak ram ah daihnak a um lai. Amen.

"*Cu caan thawk cun Jesuh nih a zultu hna cu, "Jerusalem ah ka kal lai i upa hna le tlangbawi ngan upa pawl hna le Phungbia cawnpiaktu saya hna nih harnak tampi an ka pek lai. An ka thah lai i ni thum ni ah nunter ṭhan ka si lai," tiah fiang tein a chimh hna. Peter nih a dang deuh ah khin a hei i kalpi i a mawhchiat. "Bawipa, hi thil cu Pathian nih na cungah tlunter sawh hlah seh," tiah a ti. Jesuh cu a hun i mer i Peter cu, "Satan, ka sinah um hlah. Na ruahnak hi Pathian ruahnak si loin minung ruahnak a si caah ka caah dawntu na si," tiah a ti."* (Matt. 16:21-23).

Cross cu zumh nak thilri lawng si loin kan nunnak thlarau nih a tak in a hmuhtonmi zong a si fawn. Cross cu zungzal tlangbawi sinak hmuhnak ding caah Khrih caah lam pakhat lawng a si bantuk in, zumtu hna nih khamh nak an hmuhnak ding caah lam pakhat lawng a si. Bawipa nih Peter a mawhchiatmi nih hin cross cu vawlei cung mi vialte vancung pennak chung an luhnak ding caah a biapi bikmi lam a si timi kha khuaruahhar bia tak a langhter. Zultu Lamkaltu hna nih mah thihnak hi tong lo dingin Jesuh cu nangmah le nangmah i khamh, luat, sifahnak le thihnak kha hrial dingin a nawl. Mah bantuk in ruahnak an cheuhmi cu Khrih nih a hlawt, a cohlang duh lo. Mah ruahnak an cheuh mi cungah ah hin vawlei sinak le khuachia tuk forhnak a hrampi kha a hmuh.

Vawlei fimnak cu mah le mah i ralring, mah le mah i huhphenh, mah le mah i kawl a si. Nangmah le nangmah i khamh cu a fimthiamnak le aa then kho lomi phunglam fonhmi a si. Pennak kong cu zaang fah ngaihthiamnak in luatter si loin, rai thawinak a si. Cross hrial cu pennak tlau a si. Jesuh cu Jerusalem ah a kai i thah a si lawng si loin amah hnu ah a ra dingmi paoh nih Cross kha an i put a hau. "*Cucaah Jesuh nih a zultu hna cu a thawh hna i,* "*Ahohmanh nih zulh nan ka duh ahcun, nanmah le nanmah nan i hlaw lai i nan cross kha nan i put lai*," tiah a ti. (Matt. 16:24).

Mi tampi caah cun Cross put timi cu kan tuah kan ṭuan hnga dingmi rian hna kha el lo te in nawlngaihnak he va tuah, asiloah taksa nuamh hnaihnak hna kha mah lungtho tei hei hlawt khi a si an ti. An chiaṭha thleidannak lung thin nih a tukforhmi khi cross kan i put a si, tiah an ruah, asiloah an duh tukmi thil hna hei hrial khawh khi cross put ah an ruah. Cross put cu Khrihfa pennak dirhnak ding caah a biapi tukmi ah Biakam Thar nih a chiah.

Khrih soiselnak i hrawm

Khrih zultu hna nih cross kha an i put. Khrih he umṭi a duhmi hna nih cun nihsawh nak le sual phawtnak kha an i hrawm ve a hau. Vawlei nih Khrih kha cross ah a khenh chih ahcun a zultu hna zong an khenhchih ve ko hna lai. Amah cungah serhsatnak an tuah bantuk in tuar ve awkah a chimh hna.

Mah lungtho tein raithawinak

Cross cu Pathian duhnak ah mah lungtho tein aa pemi nunnak kha a si. Vawlei hmuh ning ah cun Khrih thihnak cu mi thah lainawnnak a si; asi nain Pathian a rak khan cangmi a si. Khrih tuahsernak cu amah lungtho tein raithawinak ah aa peknak a si. Amah hrimhrim nih a chimmi cu, "…*Ka nunnak cu aho nih an ka chuh a si lo, keimah lungtho tein pek ka sianmi a si ko. Peknak nawl kha ka ngei i lak ṭhannak nawl zong ka ngei…."*(John 10:17-18). Amah cu bawmtu ngei lomi hremnak a tongmi si loin mah lungtho tein pekmi a si. Cross cung thihnak cu a nawl ngaihnak ah a donghnak halmi a si. A fahnak chungah sualnak dantat nak sangbik kha a in, minung ngaihchiatnak thuk bik kha a theih, cun dai tein a ummi thilthup lungfahnak kha a ton.

Khrih cu kan i zohchunh awk a si.

Khrihfa hna nawl ngaihnak cu Khrih nawl ngaihnak bantuk a si awk a si – mah lungtho tein, pehzulh tein, zumh awktlak tein nawl a ngai. Nawlngaih nak nih sifah harnak, sunghnak, thil thup aa tel tikah Bawipa bantuk in, muihnak chungah a hninh lai lo, dai tein a um lai lo, sihmanhsehlaw zungzal Pa zoh khenhnak le rian tuannak ah zeizong vialte a pek kha a pek dih lai. Hihi Cross sullam cu a si.

Sual phorhnak thilrit chungah, Khamh tu nih mitsur hang cu amah lawngin a rial i, mibu chungin ahohmanh Amah he an um lo. Cun zultu cu a vailam cung hmanh ah hawikomhnak ah auh a si. Cross i a sullam cu hihi a si: "*...Kan caah a nunnak a pek, kannih zong nih kan unau hna caah kan nunnak kan pek ve awk a si*" (1 Johan 3:16). Amah nih a dawt bantukin kan dawt ahcun Amah a nun bantukin kan nung ve lai.

Rianṭuan awkah Nunnak

Mah nih hin hman khawhmi nunnak ah zeidah a chim duhmi a si? A sullam cu vailamtahnak aa put i Khrih a zulmi pa cu minung riantuannak caah Pathian duhnak chungah a nung tinak a si. Cross cohlannak cu a kengtu nih sualnak le thilrit a phurmi vawlei lakah Khrih ai ah a dir ti thawngthanhnak a si. Khrihfa nih vawlei cung ah Khrih bantuk si ding, a rian ttuan ding, a Thlarau in riantuan ding in bia aa kam i cu caah cun a Bawipa ke tangah a chiah dih.

Hihi cross phurh hi a si: vawlei sualnak ruang ah ngaihchiatnak, vawlei thilrit phurh, vawlei ningzahnak phurh, vawlei herhmi bawmh chanh, vawlei khamhnak caah kan nunnak pek. Hihi zultu sinak hmel chunhnak le hneksaknak a si.

Cross cu kan i put cang maw? Vawlei chungin kan chuak ngam cang maw, kanmah le kanmah kan i ralchanh cang maw, cun a nihsawh nak kan tuar cang maw? Zeizong vialte ah Pathian duhnak tangah kan i ap maw? Mi vialte lakah a kut ah chiah dih an si cang i a khamhnak tinhmi caah thianh dih an si cang maw? Khrih a rat bantukin vawlei ah kan kir cang maw? Cu caah kan ṭap maw, thla kan cam maw, kan nung maw, kan thi maw? Cu hna caah cun vailamtah cu a dir, cun Cross loin Khrih zultu kan si kho lai lo.

Cross Cu Na Caah A Sullam Zeidah A Si?

What Does The Cross Stand For?

By Samuel Chadwick (1860 – 1932)

Ni Fatin Cross Phurhnak

The Daily Cross

Khrihfa nunnak ah vailamtahnak biatak kan hlathlai tikah, nifate kan vailamtahnak i put ding timi Khrih nawlbia kha ṭha tein kan ruah awk a si. Hi kongah kan hngalh awk a simi a biapimi thil zeimawzat a um.

A hmasa bik ah kan vailamtahnak kan i putnak nih hin Bawi Jesuh Khrih sinah kan nunnak pekchanhnak a langhter. Kan caag thianhhlimhnak taktak cu Khrih sinah tling tein kan i pekchanhnak thawng in si kan ti tikah a sullam tling tein a lang kho taktak lo, asinain Khrihfa nun nak Bia ah langhtermi le phunglam in kan langhternak ah nak nakin Pathian duhnak kan zulhnak thawngin a si deuh, nifatin kan nun ziaza le nunnak in timhtuahnak hna nih lungthin chung i Pathian biatak zumhnak hna kha langhter.

Pathian duhnak nih a kan kuatmi vailamtah paohpaoh cu kan thianh hlimhnak taktak hneksak nak a si. Khrih sinah kan i pekchanhnak cu kan hmai i a ummi vailamtah bantuk in a tak le a fiangmi a si awk a si. I pekchanhnak cu thlarau ah harnak a si i nunnak ah nifatin hmuhtonnak a si.

Nifatin kan vailam tahnak kan i put i Amah kan zulh hlanah hin Khrih sinah kan nunnak kha tlingte in kan pek hnu ah kanmah le kanmah kan i hlawt hmasa a hau. Asinain Khrih zultu sinak ah a harmi thil kan tuah dingmi thil hna cu pumsa duhnak hlawt, vawlei thil hna, mah zawn lawng ruahnak hna chuahtermi thil ah nifatin Bawipa sinah kan pek a hau.

Vailamtah kan i put i kan nunnak dihlak he Pathian duhnak tangah kan i dornak thawngin, Khrih cungah zumhawktlak kan sinak kha kan phuan ṭhan i zeibantuk thil kong hmanh ah amah duhnak tuah ding le zeizong vialte ah Amah lung lawmhter ding timi kan biakhiahnak kha kan fehter ṭhan tawn tinak a si. Kan sinak dihlak kan pekchanhnak thawngin kan nunnak muru kha a thuk chin lengmang i a tling chin lengmang.

Zumtu Khrihfa nih Jesuh Khrih ah an nunnak an i pekchanh nak cu a taktak pekchanh nak a si awk a si. Lungthin thathawhnak le a taktak in pehtlaihnak a si kho men, asinain pumpeknak taktak cu nifatin nunnak ah vailam tahnak kan i putnak ah a lang. Pumpeknak taktak cu nifatin kan nunnak ah hneksak delnak le rian tuan nak ah a lang. Cutin kan tuah lo ahcun a hmaan lomi pumpek nak a si, asiloah a tling lomi pumpeknak a si. Khrih sinah i pek chanhnak timi cu Jesuh ruangah ka cungah a tlungmi thil har hna kha ka tuah i ka tuar tinak a si.

Kan nunnak kha Khrih sinah kan pek chanh taktak ah cun Inn chungkhar, zatlang nun, chawlehnak le Khrihfa-bu dirhmun le rian vialte ah Khrih caah kan nun awk a si.

Khrih sinah nifatin kan i apnak cu mah lungtho tein a si awk a si. Zumtu nih cun amah hrimhrim nih a vailamtahnak kha a put awk a si. Pathian nih kan cungah a chia lai lo i kan hngawng ah a khinh lai lo. Khrih kha tlamtling tein zulh kan duh ahcun lungtho tein kan vailam tahnak kan i put a hau. Kan pum kha a nungmi raithawinak bantukin kan "pekchanh" awk a si. Khrih cu Calvary ah lungtho tein a kal bantuk in, kan i pekchanhnak zong mah lungtho tein a si awk a si.

Vailamtahnak nih a langhtermi cu a tlingmi pekchanhnak kha a langhter. Vailam tahnak nih thihnak sullam kha a langhter, cun thihnak Pekchanhnak nih cun ngol loin pekchanhnak a herhnak kha a langhter.

Zumtu Khrihfa hmasa hna nih harsatnak kha thihnak tiang an in nak nih Khrih hnuzul an sinak ah an i pekhchanh nak kha a hmuhsak. Kannih zong Khrih a rat than hlanah Khrih caah fahnak tuar dingin auh kan si ve men lai.

Khamhtu nih kan caah a dihlak in a kan pek, cun kan sin in a tlawm deuhmi a kan hal lo. Thianhhlimhnak cu "a nungmi raithawinak" a si. Biakṭheng cungah chiah dih kha a si. Zeizong vialte ah Khrih kha pakhatnak ah chiah kha a si.

Lunglawmhnak le Thangthatnak

Zeihlan bikah Bawipa min thangthat si ko seh. Pumpak kan nunnak le kan inn chungkhar nunnak cio ah Bawipa a that ning hi relcawk le chimcawk a si lo. "*A liam in a liammi a vel chung cun thluachuahnak kha pakhat hnu pakhat a kan pek lengmang*," Jn.1:16 timi hi zumtu hna kan nunnak cio ah a tlingmi a si, timi hi biatak a si. Pa Pathian dawtnak le velngeihnak hi kan ruah i a rel zia kan thiam a herh tuk, a biapi tukmi a si. Pathian dawtnak vel hi a rel zia kan thiam lawngah Bawipa ah aa lawm khomi kan si lai.

Salm hla phuahtu vialte hna hi Pathian dawtnak vel a tuaktan peng i a rel zia a thiammi lawngte an si. Cu tikah Pathian thatnak kong kha an thinlung ah a khah tuk tikah thangthatnak hla hna an phuah i, Salm hla vialte hna a rak chuahnak a si. Siangpahrang David phuahmi Salm hla pakhat kan van la hmanh lai. "*Maw ka nunnak, Bawipa cu thangṭhat tuah! Ka sining vialte, a min thiang cu thangṭhat tuah u! Maw ka nunnak, Bawipa cu thangṭhat law zeitluk in dah zaangfah nak a ngeih kha philh hlah. Ka sualnak vialte kha a ka ngaihthiam i ka zawtnak vialte kha a ka damter; thlan chungin a ka khamh i dawtnak le zaangfahnak he thluachuah a ka pek; ka nunnak cu thil ṭha in a khahter i cucaah ka no peng i mupi bantukin ka ṭhawng.*" (Salm 103:1-5)

Hi a rat thannak thawngtha a relmi vialte Bawipa nih thluachuahnak in pe ko hna seh. Atanglei bantuk in pehtlaihnak tuah khawh a si.

Rev.Run Lian
P.O.Box – 0145, Yangon
Tel: 09452112354